

Analýza rozdílů českého účetnictví a mezinárodních standardů účetního výkaznictví IFRS

Jiří Nový

Bakalářská práce
2014

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta managementu a ekonomiky

Ústav financí a účetnictví

akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Jiří NOVÝ
Osobní číslo: M10233
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: Účetnictví a daně
Forma studia: prezenční

Téma práce: Analýza rozdílů českého účetnictví a mezinárodních standardů účetního výkaznictví IFRS

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Zpracujte literární rešerši zaměřenou na problematiku účetního vykazování podle české účetní legislativy a mezinárodních standardů účetního výkaznictví IFRS.

II. Praktická část

- Analyzujte a popište rozdíly v účetních závěrkách vybraných firem sestavených podle české účetní legislativy a mezinárodních standardů účetního výkaznictví IFRS.
- Na základě analýzy zhodnoťte zjištěné poznatky a vyvoďte doporučení.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

BOHUŠOVÁ, Hana. Harmonizace účetnictví a aplikace IAS/IFRS: vybrané IAS/IFRS v podmínkách českých podniků. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2008, 307 s. ISBN 978-80-7357-366-9.
DVOŘÁKOVÁ, Dana. Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Brno: Computer Press, 2011, 327 s. ISBN 978-80-251-3652-2.
KRUPOVÁ, Lenka. IFRS: mezinárodní standardy účetního výkaznictví: aplikace v podnikové praxi: stav k 1.1.2009. Vyd. 1. Praha: VOX, 2009, 804 s. ISBN 978-80-86324-76-0.
MACKENZIE, Bruce. Interpretation and application of International financial reporting standards. Hoboken: Wiley, 2011, 1114 s. ISBN 978-0-470-55442-5.
MLÁDEK, Robert. Světové účetnictví: IFRS, US GAAP. 3. aktualiz. a přeprac. vyd. Praha: Linde, 2005, 415 s. ISBN 8072015192.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Karel Šteker, Ph.D.
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce: 22. února 2014
Termín odevzdání bakalářské práce: 16. května 2014

Ve Zlíně dne 22. února 2014

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

Ing. Eliška Pastuszková, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou/diplomovou práci zpracoval/a samostatně a použité informační zdroje jsem citoval/a;
- odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 12.5.2014

.....

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídně k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Tématem této bakalářské práce je analýza rozdílů českého účetnictví a mezinárodních standardů účetního výkaznictví IFRS. Cílem práce je nalezení rozdílů mezi českou účetní legislativou a mezinárodními standardy účetního výkaznictví a porovnání výkazu vybraných společností. Práce je rozdělena na dvě části. Teoretická část popisuje harmonizace účetnictví, české účetní standardy a mezinárodní standardy účetního výkaznictví a jejich požadavky na účetní závěrku. V praktické části nalezneme analýzu účetních výkazů čtyř bank a také závěrečné zhodnocení analýzy a doporučení v oblasti účetnictví pro banky.

Klíčová slova:

IFRS, česká účetní legislativa, rozdíly, banka, účetní závěrka,

ABSTRACT

The topic of this bachelor thesis is Analysis of the differences between Czech accounting legislation and International Financial Reporting Standards IFRS. The goal of this work is find differences between Czech accounting legislation and international standards of financial reporting and comparing the financial statement of selected companies. The work is divided into two parts. The theoretical part describes the harmonization of accounting, Czech Accounting Standards and International Financial Reporting Standards and their requirements for the financial statements. The practical part contains an analysis of the financial statements of four banks and the final analysis, evaluation and recommendations on accounting for banks.

Keywords:

IFRS, Czech accounting legislation, differences, banks, financial statements,

Tímto bych chtěl poděkovat svému vedoucímu práce Ing. Karlu Štekerovi, Ph.D. za spolupráci, odborné vedené a přínosné rady při zpracování mé bakalářské práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 HARMONIZACE ÚČETNICTVÍ	12
1.1 HARMONIZACE ÚČETNICTVÍ VE SVĚTĚ	12
1.1.1 Mezinárodní standardy účetního výkaznictví (IFRS)	12
1.1.1.1 Harmonizace účetnictví v EU	13
1.1.2 US GAAP	13
1.1.3 Proces konvergence účetních standardů.....	14
2 ČESKÁ ÚČETNÍ LEGISLATIVA	16
2.1 ÚČETNÍ ZÁVĚRKA PODLE ČESKÉ ÚČETNÍ LEGISLATIVY	16
2.1.1 Rozvaha.....	17
2.1.1.1 Aktiva.....	17
2.1.1.2 Oceňování majetku a závazků	17
2.1.1.3 Pasiva	17
2.1.2 Výkaz zisků a ztrát	18
2.1.3 Přehled o peněžních tocích.....	18
2.1.4 Přehled o změnách ve vlastním kapitálu	18
2.1.5 Příloha	18
3 MEZINÁRODNÍ STANDARDY ÚČETNÍHO VÝKAZNICTVÍ IAS/IFRS	19
3.1 KONCEPČNÍ RÁMEC ÚČETNÍHO VÝKAZNICTVÍ.....	20
3.2 CÍLE OBECNÉHO ÚČETNÍHO VÝKAZNICTVÍ.....	21
3.3 KVALITATIVNÍ VLASTNOSTI UŽITEČNÝCH FINANČNÍCH INFORMACÍ	21
3.3.1 Předpoklad nepřetržitého trvání účetní jednotky	22
3.3.2 Části účetní závěrky	22
3.3.3 Zaúčtování položek v účetní závěrce	22
3.3.4 Oceňování položek účetní závěrky	23
3.3.5 Koncept kapitálu a jeho udržení.....	23
3.4 ÚČETNÍ ZÁVĚRKA PODLE IFRS.....	23
3.4.1 Výkaz o finanční situaci (rozvaha)	24
3.4.2 Výkaz o úplném výsledku hospodaření za období (výsledovka).....	25
3.4.3 Výkaz změn vlastního kapitálu	25
3.4.4 Výkaz o peněžních tocích	26
3.4.5 Komentář (příloha).....	26
4 POROVNÁNÍ VYBRANÝCH ÚČETNÍCH POLOŽEK PODLE IFRS A ČESKÉ ÚČETNÍ LEGISLATIVY	28
4.1 POZEMKY, BUDOVY A ZAŘÍZENÍ	28
4.2 DLOUHODOBÁ NEHMOTNÁ AKTIVA	29
4.3 REZERVY.....	29
4.4 ODLOŽENÁ DAŇ	30
4.5 VÝNOSY	31
4.6 NÁKLADY.....	33
II PRAKTICKÁ ČÁST	34
5 ANALÝZA ÚČETNÍCH ZÁVĚREK VYBRANÝCH SPOLEČNOSTÍ	35

5.1	CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH BANK	35
5.1.1	Česká spořitelna, a. s.	35
5.1.2	Československá obchodní banka, a.s.	36
5.1.3	Komerční banka, a. s.	36
5.1.4	PPF banka a. s.	37
6	ANALÝZA VÝKAZU O FINANČNÍ SITUACI (ROZVAHA)	38
6.1	HMOTNÝ MAJETEK	39
6.1.1	Investice do nemovitostí	39
6.1.2	Hmotná aktiva držena k prodeji	40
6.2	NEHMOTNÝ MAJETEK	40
6.2.1	Goodwill.....	41
6.3	POHLEDÁVKY ZA BANKAMI.....	42
6.4	REZERVY.....	44
6.5	ODLOŽENÁ DAŇ	46
7	ANALÝZA POLOŽEK VÝKAZU ZISKU A ZTRÁT	48
7.1	NÁKLADY.....	48
7.1.1	Úrokové náklady	49
7.1.2	Odpisy	49
7.1.3	Kurzové rozdíly.....	50
7.1.4	Náklady na zaměstnanecké požitky	52
7.2	VÝNOSY	53
8	ANALÝZA OSTATNÍCH VÝKAZŮ ÚČETNÍ ZÁVĚRKY	54
8.1	VÝKAZ O ZMĚNÁCH KAPITÁLU	54
8.2	VÝKAZ PENĚŽNÍCH TOKŮ (CASH-FLOW)	55
8.3	PŘÍLOHA (KOMENTÁŘ).....	55
9	ZHODNOCENÍ A DOPORUČENÍ PRO SPOLEČNOSTI	57
	ZÁVĚR	60
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	61
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	65
	SEZNAM OBRÁZKŮ	66
	SEZNAM PŘÍLOH.....	68

ÚVOD

V dnešní době musejí nadnárodní firmy a firmy kotované na burze, působící v České republice, vykazovat dle mezinárodních standardů účetního výkaznictví a také dle české účetní legislativy. Dle české účetní legislativy musejí vykazovat, protože jim to nařizuje zákon o účetnictví a vykazovat dle mezinárodních standardů účetního výkaznictví musejí, protože to po nich požadují mateřské společnosti a také burzy, na kterých jsou kótovány. V některých případech se výkazy podle těchto dvou systémů mohou lišit.

Cílem této práce je analyzovat rozdíly mezi českou účetní legislativou a mezinárodními standardy účetního výkaznictví a také vyhodnotit účetní výkazy společností, které sestavují závěrku dle mezinárodních standardů účetního výkaznictví a české účetní legislativy.

Teoretická část této práce má za cíl přiblížit čtenáři mezinárodní harmonizaci účetnictví ve světě, v Evropě a také v České republice. Tato část představuje českou legislativu se zaměřením na účetní závěrku. Po představení české účetní legislativy se práce zaměřuje na mezinárodní standardy účetního výkaznictví. Zde se rozebírá převážně koncepční rámec, cíle obecného výkaznictví, kvalitativní vlastnosti užitečných finančních informací a také účetní závěrka. V závěru teoretické části je porovnání vybraných účetních položek dle české účetní legislativy a mezinárodních standardů účetního výkaznictví.

Praktická část srovnává účetní závěrky sestavené dle české účetní legislativy a dle mezinárodních standardů účetního výkaznictví. Tato část vyhodnocuje účetní závěrky čtyř bank působících na českém trhu a v těchto závěrkách poukazuje na rozdíly ve vykazování mezi českou účetní legislativou a mezinárodními standardy účetního výkaznictví. Praktická část je rozdělena na 5 částí. První částí je charakteristika jednotlivých společností. Druhá část analyzuje výkaz o finanční situaci neboli rozvahu. Ve třetí části nalezneme analýzu výkazu zisku a ztrát. Čtvrtá část se zabývá výkazem peněžních toků, výkazem o změnách kapitálu a komentářem neboli přílohou. Poslední pátá část zahrnuje zhodnocení daných výkazů a doporučení dané společnosti.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 HARMONIZACE ÚČETNICTVÍ

S rostoucí globalizací obchodu a internacionalizací kapitálových trhů již není dostačující regulace účetnictví v rámci jedné země. Tím vznikají problémy pro interní a externí uživatele. Interní uživatelé mají problém sestavovat účetní výkazy své firmy ve více státech, protože musí respektovat množství pravidel toho kterého státu. U externích uživatelů nastává problém, že se nemohou vyznat v takto sestavených výkazech a také je nemohou porovnávat s jinými výkazy jiných společností. Tyto problémy staví před finanční účetnictví nové úkoly, a to harmonizovat a standardizovat účetní výkazy. (Kovanicová, 2004, s. 117-118)

Podle Dvořákové (2011, s. 3) existují v současné době tři významné linie účetní harmonizace. První, a dle mého názoru nejvýznamnější, jsou Mezinárodní standardy účetního výkaznictví. Jako druhé můžeme zařadit US GAAP neboli národní účetní standardy USA a na třetím místě jsou to účetní směrnice Evropské unie, zejména směrnice čtvrtá, která se týká obsahu roční účetní závěrky a směrnice sedmá, týkající se konsolidované účetní závěrky.

1.1 Harmonizace účetnictví ve světě

1.1.1 Mezinárodní standardy účetního výkaznictví (IFRS)

IFRS byly vytvářeny s cílem vytvořit ucelené sady velmi kvalitních účetních standardů, které jsou potřebné pro získání transparentních a srovnatelných informací z účetních závěrek. Tyto standardy byly vytvořeny hlavně pro aplikaci na obecnou účetní závěrku účetních jednotek, které vznikly za účelem zisku a které se také dají aplikovat na státní podniky. (Bohušová, 2008, s. 21-22)

Za hlavní úkoly IASB se považují:

- vytvořit celosvětově dodržované a vymahatelné účetní standardy, které slouží ke kvalitnímu, transparentnímu a srovnatelnému vykazování informací. Tyto informace pomáhají účastníkům kapitálových trhů a ostatním uživatelům v rozhodování,
- prosazovat použití a přesnou aplikaci těchto standardů,
- aktivně spolupracovat s tvůrci standardů, aby spolupráce vedla k harmonizaci národních účetních standardů a IFRS.

(Bohušová, 2008, s. 22)

Postupy pro vytváření IFRS jsou procesy, které nabývají mezinárodních rozměrů. Do těchto procesů se zapojuje celá široká odborná veřejnost, zejména pak účetní, finanční analytici, burzy, akademičtí pracovníci, regulační a právní instituce a ostatní uživatelé těchto závěrek z celého světa. (Bohušová, 2008, s. 22)

1.1.1.1 Harmonizace účetnictví v EU

První snahy o harmonizaci se objevují v souvislosti s Evropským hospodářským společenstvím. Toto společenství přijalo směrnice, které tvoří kodex účetní legislativy EU a jsou základním harmonizačním nástrojem Evropské komise. Jedná se o čtvrtou směrnici č. 78/660/EEC, která upřesňuje obsah závěrky velkých a středních firem. Dále jde o směrnici sedmou č. 83/349/EEC, která se věnuje konsorční účetní závěrce. Tyto směrnice již neplatí, jak bude uvedeno níže. (Bohušová, 2008, s. 13)

Zhruba po dvaceti letech si Evropská komise uvědomila, že není efektivní vyvíjet vlastní účetní systém a tak v roce 2000 vyhlásila tzv. novou harmonizační strategii. Tato strategie obsahovala zásadní změnu, a to přijetí IFRS jako nástroj pro účetní regulaci platnou v celé Evropské unii. K zabezpečení implementace byl zvolen tzv. schvalovací mechanismus IFRS. Základním posláním tohoto mechanismu je schvalování jednotlivých částí IFRS a jejich zveřejňování v úředním věstníku. (Dvořáková, 2011, s. 4-5; Kovanicová, 2004, s. 120-121)

V roce 2002 bylo vydáno nařízení o používání Mezinárodních standardů účetního výkaznictví. Toto nařízení uvádí, že firmy, které jsou kótovány na burze, musí sestavovat konsolidovanou účetní závěrku dle IFRS. V roce 2003 Evropský parlament a rada vydávají směrnici 2003/51/ES, která upravuje výše uvedenou čtvrtou a sedmou směrnici. (Dvořáková, 2011, s. 4)

Evropská unie si IFRS vybrala hlavně proto, že IFRS jsou vyvíjeny na základě široké mezinárodní spolupráce a jsou všeobecně aplikovatelné oproti US GAAP, které jsou sice v některých směrech mnohem propracovanější, ale jsou založeny na zvyklostech a prostředí USA. (Kovanicová, 2004, s. 120-121)

1.1.2 US GAAP

Podle Kovanicové (2012, s. 125-127) mají v USA nejpropracovanější soubor požadavků, které se týkají sestavování účetních výkazů společností, které jsou kótovány na burze.

US GAAP představuje dokonale ucelený systém regulace národního účetnictví. Tento systém je natolik kvalitní, že vyhovuje nejen požadavkům newyorské burzy, ale také celosvětovému kapitálovému trhu. Do příchodu IAS/IFRS neměl žádného konkurenta celá desetiletí. (Kovanicová, 2012, s. 126-127)

US GAAP je velmi složitý systém, protože je tvořen nejen účetními standardy, ale také řadou materiálu, které vyžadují americké profesní instituce. Ke složitosti celého systému přispívá také to, že je založen na zvykovém právu a tím se oproti kontinentální Evropě velmi liší. Dále je také dobré vědět, že US GAAP nenařizuje jak účtovat, ale pouze definuje minimální rozsah informací, které musí podnik zveřejnit. Díky tomuto si účetní volí postupy, kterými dle svého úsudku dodrží zásady a pravidla US GAAP. Tím dochází k tomu, že žádné dvě firmy nebudou mít stejnou strukturu výkazů. Nejdůležitější však je, aby výkazy obsahovali věrný obraz o finanční pozici a výkonnosti podniku. (Kovanicová, 2012, s. 127-129)

Mnohé ze zásad, které jsou stanoveny v US GAAP přebírají také další země do svého účetního řádu. Mezi tyto země patří i Česká republika. Mnoho těchto zásad můžeme také nalézt v IFRS. (Paseková, 2007, s. 12)

1.1.3 Proces konvergence účetních standardů

V současné době je světové výkaznictví rozděleno na dvě strany. Na jedné straně jsou americké burzy, kde firmy vykazují v US GAAP a na druhé straně jsou evropské burzy, kde firmy vykazují v IFRS. (Jílek a Svobodová, 2013, s. 54)

V roce 2002 se IASB (tvůrce IFRS) a FASB (tvůrce US GAAP) dohodli na konvergenci IFRS a US GAAP a v roce 2006 podepsali dohodu o spolupráci. Cílem této spolupráce je odstranit rozdíly mezi těmito dvěma účetními systémy a poté vytvářet tyto systémy společně. Tento cíl se pomalu naplňuje. Konvergence je rozdělaná do tří fází. První dvě fáze měly za cíl odstranit rozdíly mezi systémy, třetí fáze má za cíl vytvářet pravidla nová. (Mládek, 2005, s. 22; Jílek a Svobodová, 2013, s. 54)

V roce 2007 americká komise pro cenné papíry (SEC) povolila zahraničním emitentům na amerických burzách používat místo US GAAP systém IFRS, přičemž nemusí uvádět porovnání s US GAAP. Tím se IFRS staly ekvivalentem US GAAP. (Jílek a Svobodová, 2013, s. 55)

V roce 2010 SEC vyjádřila podporu konvergence IFRS a US GAAP a v tomtéž roce se měla SEC rozhodnout, zda bude IFRS zavedeno do amerických vykazovacích systémů. (Jílek a Svobodová, 2013, s. 55)

Podle Chasen (2014), která komentuje zprávu SEC ze 4. února 2014, nechystá SEC v příštích čtyřech letech podpořit přechod na IFRS v USA. Harmonizace účetnictví v České republice

Vývoj českého účetnictví probíhá od počátku 90. let. Cílem bylo věrné zobrazení reality pro potřeby řízení podniku a také srovnatelnost výstupních informací v národním i mezinárodním měřítku. Tím vznikl národní účetní systém, který vešel v platnost 1. 1. 1993. (Sedláček, 2004, s. 1)

V používání IFRS byla průlomová novela zákona o účetnictví z roku 2003. Podle tohoto zákona musejí obchodní společnosti, které emitují své cenné papíry na burzách v EU sestavovat účetní závěrku podle IFRS upravených EU. V roce 2010 byl tento zákon ještě rozšířen o další jednotky, které mohou vykazovat v IFRS upravených EU. Jedná se o osoby, které jsou ovládané nebo ovládají jiné osoby a k rozvahovému dni budou muset sestavit účetní závěrku podle IFRS upravených EU. (Jílek a Svobodová, 2013, s. 55-57)

Od 1. 1. 2004 jsou v celém českém účetnictví zavedena jednotná účetní pravidla pro všechny subjekty a tím se splňují požadavky EU vést podvojně účetnictví. (Sedláček, 2004, s. 1-2)

2 ČESKÁ ÚČETNÍ LEGISLATIVA

Česká republika patří mezi země s jednotvárným a centrálně regulovaným účetním systémem. Ministerstvo financí nařizuje jak základní formát a obsah účetních výkazu tak i běžné účetnictví. Regulace probíhá prostřednictvím zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví. Zákon stanovuje především metodické a také některé obsahové náležitosti účetnictví. Další stupeň regulace provádějí prováděcí vyhlášky. (Kovanicová, 2004, s. 114-115)

Nejvýznamnější prováděcí vyhláškou je vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. Tato vyhláška je nerozsáhlejší ze všech vyhlášek vydaných k tomuto zákonu, a dokonce některé další vyhlášky se na ni odkazují. Základní funkcí vyhlášky je definice obsahu, struktura a způsob sestavení účetní závěrky. Vyhlášky také obsahují vybrané účetní metody (například oceňování). Další vyhlášky jsou poté vydány pro určité typy organizací jako například banky a jiné finanční instituce (501/2002 Sb.), pojišťovny (502/2002 Sb.), zdravotní pojišťovny (503/2002 Sb.), účetní jednotky, u kterých není hlavní předmětem podnikání (504/2002 Sb.) a také jednotky, které spadají pod územní samosprávu, příspěvkové organizace, statní fondy a organizační složky státu (410/2009 Sb.). (Landa, 2008, s. 22)

Ke každé vyhlášce se poté vztahují příslušné standardy. Cílem standardů je popis účetních metod nebo postupy účtování. Obsah standardu nikdy nesmí být v rozporu se zákonem o účetnictví nebo tento zákon obcházet. (Landa, 2008, s. 22)

2.1 Účetní závěrka podle české účetní legislativy

V této kapitole se zaměříme na účetní závěrku pro banky a další instituce popsané ve vyhlášce 501/2002Sb.(dále jen banky), protože tímto tématem se budeme zabývat v praktické části této práce.

Vyhláška 501/2002Sb. ukládá, že účetní závěrka pro banky musí obsahovat rozvahu, výkaz zisku a ztráty, přílohu a přehled o změnách vlastního kapitálu. Jelikož banky většinou splňují podmínky §20 zákona o účetnictví 563/1991Sb., musí tedy ověřovat účetní závěrku auditorem. V tomto případě jim zákon ukládá doplnit závěrku ještě o přehled peněžních toků. (Česko, 1991, §18 a §20; Česko, 2002, §3) V praxi pak narazíme na to, že banka spíše přehled peněžních toků sestaví podle IFRS.

2.1.1 Rozvaha

Rozvaha je velmi důležitá část účetní závěrky, protože nám k určitému datu dává přehled o stavu majetku a o zdrojích jeho krytí. Podle zákona o účetnictví se rozvaha dělí na aktiva a pasiva. (Kovanicová, 2004, s. 222-227; Šteker a Otrusínová, 2013, s. 240)

2.1.1.1 Aktiva

Část rozvahy s názvem aktiva obsahuje 4 sloupce. Prvním sloupcem je brutto. V tomto sloupci se nalézají aktiva v účetním ocenění, které stanoví zákon pro jednotlivé složky majetku. Ve druhém sloupci se nachází korekce. Tento sloupec souvisí s oceňováním. V tomto sloupci nalezneme oprávky nebo opravné položky k aktivům. Třetí sloupec obsahuje položku netto, což je rozdíl brutto sloupce a korekce. Čtvrtý sloupec obsahuje netto hodnotu z minulého účetního období. (Kovanicová, 2004, s. 222-223; Šteker a Otrusínová, 2013, s. 240)

2.1.1.2 Oceňování majetku a závazků

Vzhledem k poznámce o oceňování je zde potřeba zmínit oceňování v české účetní legislativě.

Oceňujeme těmito čtyřmi způsoby:

- pořizovací cenou, za kterou byl majetek pořízen, a náklady s jeho pořízením související,
- reprodukční pořizovací cenou – cena, za kterou by byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje,
- vlastními náklady – cena, kterou se oceňuje majetek vlastní činností. Cena zahrnuje náklady na výrobu atd.,
- jmenovitou hodnotou – hodnota trvale přiřazená k ceně majetku. Oceňují se tímto zejména pohledávky a závazky.

(Česko, 1991, §25; Šteker a Otrusínová, 2013, s. 31)

2.1.1.3 Pasiva

V části zvané pasiva najdeme pouze dva sloupce, a to běžné a minulé období. Je tomu tak, protože k závazkům nemusíme tvořit žádné opravné položky. (Kovanicová, 2004, s. 222-223; Šteker a Otrusínová, 2013, s. 240)

2.1.2 Výkaz zisků a ztrát

Výsledovka neboli výkaz zisků a ztrát je účetní výkaz, který ukazuje, jak je tvořen výsledek hospodaření v průběhu účetního období bez ohledu na to, jestli vznikají peněžní příjmy nebo výdaje. Forma výkazu pro banky je přesně stanovena ve vyhlášce 501/2002Sb. v příloze č. 2. Výsledovka se dělí na běžnou a mimořádnou činnost. Po sečtení těchto dvou činností a odečtení daně vzniká zisk nebo ztráta za určité období. (Česko, 2002, Příloha 2; Šteker a Otrusínová, 2013, s. 241)

2.1.3 Přehled o peněžních tocích

Přehled o peněžních tocích je účetní výkaz, který podává informace o příjmech a výdajích peněžních prostředků anebo peněžních ekvivalentů v daném období. V praxi se tento výkaz využívá k hodnocení platební schopnosti, investic, likvidity a finanční analýze jednotky. Tento výkaz můžeme sestavit pomocí přímé nebo nepřímé metody. Přímá metoda je postavena na skutečných příjmech a výdajích peněžních prostředků. Nepřímá metoda vychází z výsledku hospodaření. Výsledek hospodaření se skládá z rozdílu výnosů a nákladů, které nemusejí být spojeny s pohybem peněžních prostředků. (Šteker a Otrusínová, 2013, s. 243-244)

2.1.4 Přehled o změnách ve vlastním kapitálu

Tento výkaz informuje o uspořádání položek základního kapitálu, které vyjadřují jeho celkovou změnu v daném období. V důsledku zde změny vyplývají z transakcí s vlastníky nebo změny vyplývají z ostatních operací. Zjednodušeně řečeno má tento výkaz vysvětlit u každé položky změnu mezi počátečním a konečným stavem. Tento výkaz česká legislativa neupravuje. (Šteker a Otrusínová, 2013, s. 245-246)

2.1.5 Příloha

Hlavní úlohou přílohy je komentování, upřesňování a doplňování položek uvedených v ostatních výkazech v účetní závěrce. Příloha uvedené položky záměrně neopakuje, ale uvádí další podstatné informace. Příloha je povinnou součástí účetní závěrky, ale nemá povinnou formu. Příloha většinou obsahuje obecné údaje o jednotce, údaje o ovládajících nebo ovládaných osobách, informace o účetních metodách, informace týkající se majetku nebo závazku, doplňující informace k rozvaze a výsledovce anebo také náklady na odměnu auditorovi. (Kovaníková, 2004, s. 224-225; Šteker a Otrusínová, 2013, s. 241-242)

3 MEZINÁRODNÍ STANDARDY ÚČETNÍHO VÝKAZNICTVÍ IAS/IFRS

V roce 1973 byl založen výbor pro mezinárodní účetní standardy (IASB) s cílem vypracovat soubor Mezinárodních účetních standardů. Protože tento název vypovídal o tom, že výbor chce upravovat účtování a ne výkaznictví byl přejmenován na soubor Mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRS). Výbor byl založen profesními účetními institucemi. Od roku 1983 se stali všichni členové IASB členy mezinárodní federace účetních (IFAC). V roce 1999 měl tento výbor 142 členů (států) a 103 státy využívali mezinárodní účetní standardy IAS. Kromě toho je využívaly i státy, které nebyly členy IASB. (Kovanicová, 2005, s. 27; Jílek a Svobodová, 2013, s. 17)

V roce 2001 se IASB přeměnilo na Radu pro mezinárodní účetní standardy (IASB) a také vznikla nadřazená Nadace IASB (poté přejmenována na IASCF). V lednu se tato nadace znovu přejmenovala na Nadaci IFRS. (Jílek a Svobodová, 2013, s. 17)

Nadaci IFRS má řídit 22 členů z toho 6 z Asie a Oceánie, 6 z Evropy, 6 ze Severní Ameriky, 1 z Afriky, 1 z Jižní Ameriky a 2 z jakékoliv oblasti. (Jílek a Svobodová, 2013, s. 17)

Nadaci IFRS podléhají tyto organizace:

- **Rada pro Mezinárodní účetní standardy (IASB)**, která má 16 členů. Rada odpovídá za tvorbu celosvětových platných standardů účetního výkaznictví. Tyto standardy už nejsou označovány jako IAS, ale používá se označení IFRS.
- **IFRS interpretační výbor**, který má 14 členů. Tento výbor má za úkol vytvářet pravidla umožňující aplikace IFRS v případě sporných otázek.
- **IFRS poradní rada**, která má 30 a více členů. V současné době jich má přibližně 50. Cílem tohoto výboru je umožnit široké odborné veřejnosti podávat návrhy doporučení pro IASB. Dále také informuje IASB o dopadech navržených standardů.
- **Zaměstnanci.**

(Dvořáková, 2011, s. 6; Jílek a Svobodová, 2013, s. 18)

Podle Jílka a Svobodové (2013, s. 21-22) obsahují mezinárodní standardy k 1. 1. 2013 13 mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRS), 28 mezinárodních účetních standardů (IAS), 17 interpretací mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRIC) a 8 interpretací mezinárodních účetních standardů (SIC).

Podle Kovanicové (2005, s. 28) Mezinárodní účetní standardy obsahují:

- **úvodní část**, ta definuje účel IFRS a vymezuje řídicí orgány a jejich postupy,
- **předmluvu** k výkladu standardů,
- **koncepční rámec** pro sestavování účetních výkazů,
- **standards** (IAS a IFRS),
- **interpretace** standardů, kde úkolem je rozhodnout ve sporných situacích.

V současné době tvoří malé a střední podniky asi 95% veškerých podniků. Proto byl v roce 2009 vydán standard IFRS určený pro malé a střední podniky, který zjednodušuje vykazování podle IFRS. Pro domácí malé a střední podniky je to krokem vpřed, protože spousta těchto podniků je propojena s okolním světem. (Paseková, 2012, s. 12-13)

Vykazování pro malé a střední podniky se již dále nebudeme zabývat, protože to není náplní této práce.

3.1 Koncepční rámec účetního výkaznictví

*„Cílem koncepčního rámce je stanovit koncepty, které jsou základem pro přípravu a prezentaci účetní závěrky. Sestavení účetní závěrky je založeno na odhadech, rozhodnutích a modelech spíše než přesném vyobrazení.“*¹. (Mackenzie, Coetsee, Njikizana, Chamboko, Colyvas a Hanekon, 2013, s. 111-114)

Dvořáková (2011, s. 15 a 28) píše, že koncepční rámec je důležitou součástí IFRS. Obsahuje definice účetních zásad, jejich předpoklady a také základní prvky účetní závěrky. Obsahuje také kritéria uznání a vyjádření těchto prvků v účetní závěre a také jejich oceňování. Koncepční rámec je důležitý pro porozumění všech následujících standardů. Koncepční rámec tedy není standardem a v případě, že nalezneme rozpor mezi koncepčním rámcem a standardem, řídí se právě koncepčním rámcem, jelikož je vždy nadřazen standardům.

Podle Jílka a Svobodové (2013, s. 75) koncepční rámec stanovuje:

- cíl obecného účetního výkaznictví,
- vlastnosti užitečných finančních informací,
- podkladový předpoklad,

¹ Originální znění: ‘The purpose of the conceptual framework is to set out the concepts that underlie the preparation and presentation of financial statements. The preparation of financial statements is based on estimates, judgments and models rather than exact depictions.’

- části účetní závěrky,
- zúčtování položek v účetní závěrce,
- oceňování položek účetní závěrky a
- koncept kapitálu a jeho udržení.

3.2 Cíle obecného účetního výkaznictví

Hlavním cílem je poskytnout finanční informace o jednotce, které jsou k dispozici interním i externím uživatelům. Hlavními požadavky je vykazování členění aktiv a pasiv v rozvaze. Dále také členění nákladů a výnosu a v neposlední řadě musí být zahrnut výsledek hospodaření. (Kovanicova, 2005, s. 37-38; Jílek a Svobodová, 2013, s. 75)

Dále také mohou uživatelé vyžadovat další podrobnější informace. Nejčastěji jsou to informace o struktuře zisku nebo ztráty a o transakcích ve vlastním kapitálu. (Kovanicova, 2005, s. 37-38)

3.3 Kvalitativní vlastnosti užitečných finančních informací

Kvalitativní vlastnosti užitečných finančních informací jsou velmi důležité pro finanční výkaznictví. Kvalitativní vlastnosti jsou rozděleny na dvě základní charakteristiky a to relevantnost a věrná reprezentace. (Mackenzie, Coetsee, Njikizana, Chamboko, Colyvas a Hanekon, 2013, s. 116)

Relevantnost znamená, že finanční informace mají předvídací nebo potvrzující hodnotu a věrná reprezentace znamená, že informace reprezentují jevy, ke kterým se vztahují informace (toto nahrazuje dřívější věrný a poctivý obraz). (Jílek a Svobodová, 2013, s. 76)

Užitečnost těchto vlastností můžeme ještě zvýšit pomocí těchto kvalitativních vlastností:

- srovnatelnost – informace je pro uživatele více užitečná, pokud je možné ji srovnat s jinou jednotkou anebo s informacemi stejné jednotky v jiném období,
- ověřitelnost - uživatel může ověřit, že informace věrně reprezentují ekonomické jevy,
- včasnost - uživatel má informace v době, kdy je schopen učinit rozhodnutí na základě těchto získaných informací,
- srozumitelnost - informace jsou prezentovány jasně a stručně.

(Mackenzie, Coetsee, Njikizana, Chamboko, Colyvas a Hanekon, 2013, s. 116-119; Jílek a Svobodová, 2013, s. 76)

3.3.1 Předpoklad nepřetržitého trvání účetní jednotky

Tento předpoklad je založen na tom, že jednotka bude pokračovat s tvořením účetní závěrky i v dalších obdobích, tedy v dohátelné budoucnosti.

3.3.2 Části účetní závěrky

Podle Jílka a Svobodové (2013, s. 76-77) účetní závěrka seskupuje všechny transakce podle jejich ekonomických vlastností do účetní závěrky a jejich jednotlivých částí.

Části týkající se finančního dopadu transakcí jednotky:

- **Aktiva** jsou kontrolované zdroje jednotky. Od těchto zdrojů očekává jednotka v budoucnu ekonomický užitek. Budoucí užitek představuje tok hotovosti do jednotky.
- **Závazky** jsou závazky jednotky k věřitelům. Vypořádání těchto závazků znamená odtok hotovosti z jednotky.
- **Vlastní kapitál** je zbytek podílu aktiv po odečtení závazků.

Části týkající se výkonnosti jednotky:

- **Výnosy** představují zvýšení ekonomického užtku prostřednictvím zvýšení aktiv nebo snížení závazků. V užším slova smyslu rozlišujeme výnosy v koncepčním rámci na výnosy (gains), což představuje výnosy z provozní činnosti jako zisky z prodeje, poplatků, úroků a například nájemného. Poté ještě dělíme výnosy na zisky, což jsou například zisky z prodeje aktiv. (Jílek a Svobodová, 2013, s. 77)
Podle Mackenzie, Coetsee, Njikizana, Chamboko, Colyvas a Hanekon (2013, s. 248) jsou výnosy také hrubé přírůstky ekonomického užtku během období s výjimkou transakcí s vlastníky.
- **Náklady** snižují ekonomický užitek během ekonomického období snižováním aktiv nebo zvyšováním závazků. Náklady rozdělujeme na náklady a na ztráty (losses). Ztráty představují ztráty z důsledku živelných pohrom, prodeje aktiv nebo třeba z kurzových ztrát. Pod náklady (z běžné činnosti) pak přiřazujeme například náklady mzdy, odpisy nebo náklady na prodej. (Jílek a Svobodová, 2013, s. 77)

3.3.3 Zaúčtování položek v účetní závěrce

Zaúčtováním je myšleno zahrnutí položek do výkazů. Pokud je předpoklad, že položka způsobí zvýšení nebo snížení ekonomického užtku a zároveň má hodnotu, kterou lze spo-

lehlivě vyčíslit a splňuje podmínku pro zařazení do části účetní závěrky, může být zaúčtována do výkazů. (Jílek a Svobodová, 2013, s. 77)

3.3.4 Oceňování položek účetní závěrky

IFRS uvádí při oceňování 4 možné způsoby. Prvním způsobem je oceňování **historickými náklady**, což znamená, že aktiva nebo závazky jsou oceňovány a zaúčtovány v poskytnuté nebo přijaté částce. Druhým způsobem je oceňování pomocí **současné hodnoty**, kdy jsou aktiva nebo závazky zaúčtovány v diskontované (současné) hodnotě. Třetím způsobem je oceňování pomocí **běžné ceny**. Běžná cena je stanovena s ohledem na hodnotu, kterou by jednotka poskytla nebo přijala. Čtvrtým způsobem je **realizovatelná hodnota**. Tato hodnota je zaúčtována v odhadované prodejní ceně. (Kovanicová, 2005, s. 98-99; Jílek a Svobodová, 2013, s. 77)

Podle Kovanicové (2005, s. 98) US GAAP uvádí ještě jednu možnost oceňování, a to **běžnou tržní cenu**.

3.3.5 Koncept kapitálu a jeho udržení

Podle Jílka a Svobodové (2013, s. 77) koncepční rámec udává dva koncepty udržení kapitálu:

- **Koncept udržení finančního kapitálu** říká, že zisku bylo docíleno pouze tehdy, pokud aktiva na konci období převyšují aktiva na začátku období po vyloučení rozdělení vlastníkům a příspěvků vlastníků během období.
- **Koncept udržení fyzického kapitálu** říká, že zisku bylo docíleno pouze tehdy, pokud výrobní kapacita na konci období převyšují výrobní kapacitu na začátku období po vyloučení rozdělení vlastníkům a příspěvků vlastníků během období.

3.4 Účetní závěrka podle IFRS

Požadavky na sestavení účetní závěrky jsou především obsaženy v koncepčním rámci a také v IAS 1 - Prezentace účetní závěrky. Pro výkaz peněžních toků pak existuje IAS 7 - Výkazy peněžních toků. (Krupová, 2009, s. 12)

Jílek a Svobodová (2013, s. 80) píší, že účetní závěrka má tyto obecné vlastnosti:

- účetní závěrka musí být **věrné zobrazení** finanční pozice jednotky v souladu s pravidly IFRS,

- účetní závěrka by měla být sestavena za předpokladu **trvání jednotky**,
- účetní závěrka musí být sestavena na základě **akruálního principu**, výjimkou je jen výkaz o peněžních tocích,
- dalšími vlastnostmi jsou **významnost a agregace**. Významnost znamená, že podobné položky se vykazují samostatně a agregace je prezentace dat ve výkazech,
- jednotka nesmí **kompenzovat** aktiva a pasiva, výnosy a náklady, pokud to nepovoluje některý ze standardů,
- jednotka si musí stavit **frekvenci** vykazování. Vykazovat musí minimálně jednou ročně,
- účetní závěrka musí obsahovat a poskytovat **srovnávací informace** s předchozím obdobím,
- jednotka musí uchovat **konzistentní zveřejnění** položek v jednom účetním období.

Podle Krupové (2009, s. 25) úplná sada účetní závěrky obsahuje tyto výkazy:

- výkaz o finanční situaci ke konci období,
- výkaz o úplném výsledku hospodaření za období,
- výkaz změn vlastního kapitálu za období,
- výkaz o peněžních tocích za období,
- příloha obsahuje přehled podstatných účetních politik a další poznámky,
- výkaz finanční situaci k počátku nejstaršího srovnávacího období.

3.4.1 Výkaz o finanční situaci (rozvaha)

Podle Dvořákové (2011, s. 76) je tento výkaz založen na bilanci majetku a zdrojů jeho krytí. Cílem tohoto výkazu je ukázat, jakou skladbu majetku má daná jednotka a také jaké jsou zdroje financování tohoto majetku. Právě tyto dvě věci pomáhají zhodnotit finanční situaci podniku.

Standard IAS 1 neurčuje formát rozvahy, pořadí položek ani jejich název, určuje pouze minimální rozsah těchto položek. Výkazy podle IFRS jsou velmi stručné, protože se uvádí pouze významné věci. Každá položka má přidělený odkaz na přílohu, kde je vše podrobně vysvětleno. (Kovanicová, 2004, s. 194; Krupová, 2009, s. 27)

Podle IAS 1 je přesně vymezeno, kdy je položka rozvahy krátkodobá a kdy dlouhodobá. Pokud se podíváme na nějaký výkaz o finanční situaci, tak zjistíme, že na pravé straně nalezneme krátkodobá a dlouhodobá aktiva. Na levé straně poté nespátříme pasiva, jak jsme

zvyklí z české rozvahy, ale vlastní kapitál a závazky. Závazky jsou samozřejmě děleny na krátkodobé a dlouhodobé. (Kovanicová, 2004, s. 193-195; Krupová, 2009, s. 28-29)

3.4.2 Výkaz o úplném výsledku hospodaření za období (výsledovka)

IAS 1 říká, že zveřejnění výnosů a nákladů jako základní prvek výsledovky určuje dosaženou výkonnost a napomáhá k odhadu budoucích výsledků. Proto standard uvádí minimální seznam položek, které musí podnik ve výsledovce vykázat, ale ne formu výkazu. Můžeme tedy říci, že základními prvky výsledovky jsou náklady a výnosy. Jak jsou definovány náklady a výnosy je uvedeno výše. (Kovanicová, 2004, s. 194-195)

Podle Dvořákové (2011, s. 277) nazýváme všechny změny ve vlastním kapitálu, které vznikly z důsledku transakcí nebo jiných skutečností (výnosy – náklady + ostatní změny), kromě transakcí s vlastníky, úplným výsledkem hospodaření za období. V ostatní výsledku hospodaření poté najdeme položky jako dopady přecenění dlouhodobých hmotných a finančních aktiv, zisky a ztráty z definovaného plánu nebo kurzové rozdíly.

Jednotka musí zahrnout všechny náklady a výnosy za období do výsledku, pokud nám neříká jiný standard něco jiného. (Jílek a Svobodová, 2013, s. 84)

V případě provozních nákladů může podnik zvolit, zda bude náklady vykazovat v druhové nebo účelové struktuře. Volba závisí na povaze, struktuře podniku a také na odvětví, ve kterém podnik působí. (Kovanicová, 2004, s. 195)

3.4.3 Výkaz změn vlastního kapitálu

Dle Krupové (2009, s. 82) musí výkaz obsahovat tyto skutečnosti:

- úplný výsledek za období (odděleně se mohou uvést pouze částky připadající vlastníkově menšinového podílu nebo mateřské společnosti),
- retrospektivní vykázání částí vlastního kapitálu nebo dopady retrospektivní aplikace,
- transakce s vlastníky (odděleně se uvádějí vklady a výplaty vlastníků),
- porovnání účetní hodnoty na začátku a na konci každého období se zveřejněním každé změny pro každou část vlastního kapitálu.

3.4.4 Výkaz o peněžních tocích

Výkaz o peněžních tocích dává uživateli závěrky podklad k analýze a zhodnocení schopnosti jednotky generovat hotovost a její ekvivalenty. Požadavky a pravidla na sestavení tohoto výkazu udává standard IAS 7 - Výkazy peněžních toků. (Jílek a Svobodová, 2013, s. 84)

Peněžní toky můžeme rozložit na peněžní hotovost a hotovostní ekvivalenty. Hotovost můžeme vyjádřit jako bankovky a mince nebo jako vklady na viděnou. Hotovostní ekvivalenty jsou velmi likvidní investice krátkodobého charakteru, které jsou snadno směnitelné za běžné peněžní prostředky. Obvyklá splatnost je 3 měsíce a méně.

Krupová (2009, s. 86) IAS 7 rozděluje a definuje výkaz do 3 částí:

1. provozní činnost – hlavní výdělečná činnost a další činnosti, které nejsou zahrnuty v bodu 2 a 3,
2. investování – patří sem investice a vyřazování dlouhodobých aktiv a jiné investice, kromě investic do peněžních ekvivalentů,
3. financování – činnosti, které mají dopad na vlastní kapitál a půjčky společnosti.

Provozní činnost je hlavní činností podniku. Tyto peněžní toky jsou pro firmu rozhodující, protože se z nich splácejí úvěry, udržují se provozní kapacity, vlastníkům se vyplácejí dividendy a také se dělají nové investice bez použití vnější zdrojů. Patří sem například příjmy v hotovosti za prodej zboží a poskytnutí služeb nebo výdaje dodavatelům za zboží a služby. (Jílek a Svobodová, 2013, s. 91-92)

Investiční činnost nám říká, jaký rozsah mají uskutečněné výdaje na investice, které jsou určeny pro budoucí peněžní toky. Můžeme sem zařadit výdaje v hotovosti na koupi dlouhodobých aktiv anebo příjmy v hotovosti za prodej dlouhodobých aktiv. (Jílek a Svobodová, 2013, s. 92)

Toky z financování nám vyjadřují nároky na budoucí poskytnuté peněžní toky. Z příjmů v hotovosti zde zařazujeme příjmy z prodeje vydaných akcií nebo dlouhodobých cenných papírů. Z výdajů sem patří výdaje za splátky úvěru nebo nájemné u finančního leasingu. (Jílek a Svobodová, 2013, s. 92)

3.4.5 Komentář (příloha)

Smyslem komentáře je komentovat a doplňovat položky jednotlivých částí závěrky. Požadavky na obsah komentáře nalezneme prakticky v celém IFRS. Prvořadými standardy,

kteře vyjadřují požadavky zveřejněné v komentáři, jsou IAS 1, 8, 10, 14 a 24. Tato část závěrky je velmi důležitá pro její uživatele, protože umožňuje lepší porozumění výkazů. (Dvořáková, 2011, s. 297)

Komentář má povinnost obsahovat informace o zpracování účetní závěrky a o konkrétních účetních pravidlech a dále informace, které jsou vyžadovány standardy a nejsou uvedeny v jiné části účetní závěrky. V neposlední řadě musí komentář obsahovat také informace, které nejsou obsaženy ve výkazech účetní závěrky, ale měly by být obsaženy z důvodu lepšího pochopení účetního výkazu. (Jílek a Svobodová, 2013, s. 85)

Komentář většinou zahrnuje prohlášení o shodě s IFRS, informace o účetních politikách, které jsou používány ve firmě, doplňující položky o jednotlivých položkách účetní závěrky a také ostatní informace, které mají nebo musejí být zveřejněny. Příloha nemá stanovenou formu, ale pro uživatele musí být přehledná a srozumitelná. (Dvořáková, 2011, s. 297-298)

4 POROVNÁNÍ VYBRANÝCH ÚČETNÍCH POLOŽEK PODLE IFRS A ČESKÉ ÚČETNÍ LEGISLATIVY

4.1 Pozemky, budovy a zařízení

ČÚL

Dlouhodobý hmotný majetek většinou obsahuje pozemky, budovy, samostatné movité věci a soubory hmotných movitých věcí. Do této kategorie můžeme zařadit majetek, který se používá déle než rok a jeho cena musí překračovat hranici, kterou si jednotka stanovila pro dlouhodobý majetek (v praxi to bývá 40 tis. Kč). (Česko, 2002b, § 7) Při zařazení je tento majetek oceněn pořizovací cenou zvýšenou o náklady na pořízení (tyto náklady jsou uvedeny ve vyhlášce 500/2002Sb.). Podle České legislativy se nezařazují náklady na demontáž a likvidaci. Aktivum se vede v historické ceně snížené o oprávky nebo opravné položky. Při odepisování je možné použít i kompaktní odpisování, ale pouze jako účetní odpis. Pozemky se neodepisují. (Pricewaterhousecoopers Audit, 2012, s. 41-42)

IFRS

Podle IAS 16 jsou pozemky, budovy a zařízení hmotná aktiva, které firma drží z důvodu používání ve výrobě, k administrativním účelům, k pronájmu nebo k zásobování zbožím nebo službami. U těchto aktiv se očekává, že budou užitečná déle než jeden rok. Tato aktiva můžeme zaúčtovat jen v případě, že z nich bude mít jednotka užitek a že je možno ocenit pořizovací náklady daného aktiva. (Jílek a Svobodová, 2013, s. 109)

Pozemky, budovy a zařízení, které jsou klasifikovány jako aktivum, se oceňují pořizovacími náklady. Tyto náklady zahrnují kupní cenu včetně cel a daní, náklady na dopravu a také odhadované náklady na demontáž aktiva a uvedení místa, kde se aktivum nacházelo, do původního stavu. (Jílek a Svobodová, 2013, s. 109)

V průběhu držení majetku můžeme tento majetek držet v ceně pořizovacích nákladů nebo jej přecenit na reálnou hodnotu. Pokud se jednotka rozhodne, že přecení na reálnou hodnotu, musí tak uskutečnit u celé jedné vykazované části rozvahy. Například nemůže část budov přecenit a část ne. Musí je přecenit všechny. (Dvořáková, 2011, s. 104)

Od doby, kdy je aktivum způsobilé k užívání, musí být odepisováno, a to až do doby pozbytí, nebo do doby, kdy je zařazeno do položky aktivum určené k prodeji. Jednotka může používat komponentní odpisování. (Dvořáková, 2011, s. 106-107)

4.2 Dlouhodobá nehmotná aktiva

ČÚL

Dlouhodobý nehmotný majetek zahrnuje zejména zřizovací výdaje, nehmotný výsledek výzkumu a vývoje, ocenitelná práva, goodwill a technické zhodnocení dlouhodobého nehmotného majetku. Majetek, který má být zařazen do dlouhodobého nehmotného majetku musí splňovat délku používání delší než jeden rok a také jeho cena musí být větší než 60 tis. Kč. Majetek se odepisuje v souladu s vyhláškou 500/2002Sb. (Česko, 2002b, § 6)

IFRS

Podle IAS 38 jsou nehmotná aktiva nepeněžní aktivum bez fyzické podstaty. Tento standard zařazuje pouze aktiva, která se neřídí podle standardu (např. goodwill). Nejčastěji zde zařazujeme filmy, programy, patenty, autorská práva, seznamy zákazníků, koncese, podíl na trhu a marketingová práva. (Jílek a Svobodová, 2013, s. 195)

Základním pravidlem pro zařazení do nehmotných aktiv je, že tato aktiva musí být identifikovatelná. Pokud toto aktivum dokážeme identifikovat, můžeme jej odlišit od goodwillu. Aby aktivum splnilo kritérium pro nehmotná aktiva, musí být oddělitelné. Pokud je aktivum možné oddělit od jednotky a samostatně jej prodat, můžeme ho klasifikovat jako nehmotné aktivum. Nehmotné aktivum při nabytí oceňujeme pořizovacími náklady. V případě nabytí v kombinaci podniku jej oceňujeme reálnou hodnotou. Aktiva s konečnou dobou použitelnosti musíme odepisovat po celou dobu jejich použitelnosti a aktiva s neurčitou dobou použitelnosti se neodepisují. (Jílek a Svobodová, 2013, s. 195 - 197)

4.3 Rezervy

ČÚL

Rezervami jsou bankovní rezervy, rezervy v pojišťovnictví, rezervy na opravy hmotného majetku, rezervy na pěstební činnost a ostatní rezervy.

Banky mohou vytvářet rezervy na poskytnuté bankovní záruky za úvěry, které tyto banky poskytují. Tyto rezervy nesmí přesáhnout 2% poskytnutých bankovních záruk za úvěry. (Česko, 1992, § 5)

Banky tvoří rezervy na důchody a podobné dluhy, daně a ostatní rezervy, zejména na restrukturalizaci. Rezervy na důchody a podobné dluhy banka využívá ke krytí dluhů, které vyplývá ze smlouvy nebo právního předpisu. Rezervy na daně slouží ke krytí

závazků za státem, které vznikají před sestavením závěrky k rozvahovému dni. Ostatní rezervy zahrnují většinou rezervy na restrukturalizaci. Rezervu na restrukturalizaci vytváří jednotka, jen pokud je závazek k restrukturalizaci již neodvolatelný. Rezerva na restrukturalizaci může obsahovat pouze náklady přímo spojené s restrukturalizací. (Česko, 2002a, § 22)

IFRS

Podle IAS 37 je rezerva vykazována v případě, že má společnost v současné době závazek, který vzniknul v důsledku minulých událostí, a zároveň je pravděpodobné, že k vyrovnaní závazku bude potřeba uhradit tento závazek a také hodnota tohoto závazku je spolehlivě odhadnutelná. Pokud jde o oceňování rezerv, nejlépe je, pokud jednotka zaúčtuje částku, která co nejdříve odpovídá výdajům potřebným na vypořádání závazku. Rezervu můžeme použít jen na výdaje, pro které jsme rezervu vytvořili. (Jílek a Svobodová, 2013, s. 192, 194; Pricewaterhousecoopers Audit, 2012, s. 48)

Rezerva se jako plánovaný náklad nevytváří, ale existuje jedna výjimka, a to v případě rezervy na náklady restrukturalizace. Restrukturalizace je činnost, kdy jednotka významně mění předmět podnikání nebo způsob, kterým vede podnikání. Rezerva na restrukturalizaci zahrnuje pouze náklady na přímou restrukturalizaci, a to jsou náklady, které jsou nezbytné pro provedení této činnosti a náklady, které nejsou spojeny s pokračujícími aktivitami jednotky. (Jílek a Svobodová, 2013, s. 193 - 194)

4.4 Odložená daň

Odložená daň vzniká důsledkem rozdílu mezi účetními a daňovými hodnotami aktiv a závazků. Tento základní princip je obsažen ve všech ekonomikách světa. Daňová hodnota aktiva je částka, která bude v budoucnu daňově uznatelná. Pokud ekonomický užitek nebude zdanitelný, daňová hodnota aktiva se rovná účetní hodnotě. Totéž platí i u závazků. (Krupová, 2009, s. 500 - 502)

Jednotky mohou účtovat o odložené daňové pohledávce a odloženém daňovém závazku. Odložená daňová pohledávka nám představuje vyšší daň z příjmu, o kterou se nám v budoucnu daň z příjmu sníží. Tato pohledávka vzniká v případě, že účetní hodnota aktiva je nižší než jeho daňová hodnota. U závazku je účetní hodnota vyšší než daňová hodnota. Odložený daňový závazek nám představuje vyšší daň z příjmu, kterou bude muset jednotka v budoucnu zaplatit. Tento závazek vzniká v případě, že účetní hodnota aktiva je vyšší než

daňová hodnota. U závazku je účetní hodnota nižší než daňová hodnota. (Krupová, 2009, s. 503 - 504)

ČÚL

Odloženou daň můžeme vypočítat za pomoci závazkové metody vycházející z rozvahového přístupu. Závazková metoda je postup, kdy je odložená daň uplatněna pozdějším období. A proto je při výpočtu využita sazba daně z příjmů platná v období, ve kterém bude daňový dluh nebo pohledávka uplatněna. Pokud sazbu daně neznáme, použijeme sazbu platnou pro příští účetní období.

IFRS

Tématem splatné a odložené daně se zabývá IAS 12. Z tohoto standardu vyplývá, že účtování o odložené dani v IFRS je povinné. Odložená daň je účtována ze všech přechodných rozdílů daňové a účetní hodnoty kromě prvotního vykázání goodwillu, investice do dceřiných společností a poboček, pokud jsou splněna definovaná kritéria z prvotního vykázání aktiva či závazku, který v daném okamžiku neměl vliv na hospodářský výsledek nebo základ daně a nesouvisel s podnikovou kombinací. (Pricewaterhousecoopers Audit, 2012, s. 35 – 37)

Odložená daňová pohledávka a odložený daňový závazek se počítají s využitím očekávané daňové sazby platné v okamžiku vypořádání odložené daně. Diskontování odložené daně je zakázáno. Jednotka účtuje odloženou daňovou pohledávku pouze v částce, kterou s největší pravděpodobností bude moci uplatnit v budoucnu proti daňovým ziskům. To samé platí i pro odloženou daňovou pohledávku z minulé daňové ztráty, kterou lze uplatnit v budoucnu. (Pricewaterhousecoopers Audit, 2012, s. 35 - 37)

V české legislativě neexistuje žádná výjimka pro uplatnění závazkového přístupu. Odložená daň se vypočítává ze všech rozdílů mezi daňovou a účetní hodnotou aktiva nebo závazku, a to včetně nedaňového goodwillu. (Pricewaterhousecoopers Audit, 2012, s. 37)

4.5 Výnosy

ČÚL

U výnosů neexistuje žádné přesné vymezení. Výnos se účtuje k datu doručení zboží kupujícímu nebo k datu poskytnutí služby. Jediné co nám účetní legislativa říká, že výnosy účtujeme na vrub účtové třídy 6. Zůstatky těchto účtů se na konci účetního období převádí

na účet zisků a ztrát ve skupině 71. Tedy účty výnosů jsou na konci období zrušeny a nepřevádí se do dalšího období. (Český účetní standard č. 19, ©1998 – 2013; Pricewaterhousecoopers Audit, 2012, s. 28)

IFRS

IAS 18 – Výnosy – se zabývá rozpoznáváním výnosů a jejich klasifikací. Tento standard upravuje výnosy z prodeje výrobků, z poskytovaných služeb a z úroku, licenčních poplatků a dividend. Hlavními výnosy v tomto standardu jsou výnosy provozní a finanční. (Dvořáková, 2011, s. 269)

Za výnosy můžeme označit hrubé přírůstky ekonomického užítku v daném období. Tyto výnosy musí vznikat v činnostech, které jsou pro podnik běžné. U výnosů je také velmi důležité dodržet věcný a časový soulad mezi výnosy a náklady. (Dvořáková, 2011, s. 269)

Výnosy oceňujeme v reálné hodnotě přijatého plnění. V případě, že je zboží nebo služba směněna za zboží nebo službu obdobné povahy, tak u takovéto transakce nevzniká výnos. V případě, že jsou zboží a služby směněny za zboží a služby rozdílné povahy, tak u této transakce vzniká výnos, který je oceněn reálnou hodnotou nabyté služby nebo zboží. (Jílek a Svobodová, 2013, s. 120 - 121)

Výnosy z prodeje zboží a služeb můžeme zaúčtovat, za splnění následujících podmínek:

Zboží

- významná rizika a užítky ze zboží přecházejí na kupujícího,
- kontrolu nad zbožím získává kupující,
- výnosy lze spolehlivě ocenit,
- jednotka má ekonomický užitek z transakce, při níž vzniká výnos,
- náklady, které vznikají u transakce, se dají spolehlivě ocenit,

Služby

- výnos z prodeje služby lze spolehlivě ocenit,
- jednotka má ekonomický užitek z transakce, při níž vzniká výnos,
- jednotka je schopna spolehlivě určit dokončení transakce k rozvahovému dni,
- náklady, které vznikají u transakce, se dají spolehlivě ocenit.

(Jílek a Svobodová, 2013, s. 121 - 122)

Úroky se zaúčtují pomocí metody efektivní úrokové míry. Licenční poplatky se zaúčtují na základě aktuálního principu a dividendy se zaúčtují v okamžiku vzniku práva akcionáře na obdržení platby. (Jílek a Svobodová, 2013, s. 122)

4.6 Náklady

ČÚL

Vymezení nákladů v české účetní legislativě chybí. Dle českého účetního standardu č. 19 (©1998 – 2013) se náklady účtují na vrub účtové třídy 5. Je nutno dodržet časovou a věcnou souvislost. Zůstatky těchto účtů se na konci účetního období převádí na účet zisků a ztrát ve skupině 71. Tedy účty výnosů jsou na konci období zrušeny a nepřevádí se do dalšího období.

IFRS

Nákladům se konkrétně žádný standard IFRS nevěnuje. Náklady jsou rozepsány v jednotlivých standardech, kterých se týkají. Definice nákladů je pouze zmíněna v koncepčním rámci. Definice nákladů je popsána výše v kapitole koncepční rámec IFRS.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 ANALÝZA ÚČETNÍCH ZÁVĚREK VYBRANÝCH SPOLEČNOSTÍ

V praktické části této práce budeme analyzovat účetní závěrky čtyř bank. Z důvodu nedostupnosti závěrek podle ČÚL u třech společností budeme k analýze používat konsolidovanou závěrku společnosti podle IFRS a závěrku dceřiné společnosti, která je sestavena podle ČÚL. Pouze u jedné společnosti je dostupná konsolidovaná závěrka podle IFRS a nekonsolidovaná závěrka podle ČÚL.

Závěrky pocházejí z Obchodního rejstříku nebo z webových stránek bank. Závěrky stejné společnosti podle české legislativy a IFRS nejsou poskytnuty z důvodu, že si může účetní jednotka zvolit, podle kterých standardů bude vykazovat, tím se rozumí, že může zveřejnit pouze jednu účetní závěrku. Převážná většina bank zveřejňuje účetní závěrku podle IFRS a proto jsme museli pro porovnání použít dceřiné společnosti, které vykazují podle ČÚL a jsou zahrnuty v konsolidované závěrce matky, která je sestavena podle IFRS. V této práci se nebudeme zabývat problémy konsolidace, pouze základními rozdíly ve zveřejněných závěrkách a udat podstatu rozdílů mezi českou účetní legislativou a IFRS.

5.1 Charakteristika vybraných bank

5.1.1 Česká spořitelna, a. s.

Kořeny České spořitelny sahají až do roku 1825, kdy vznikla Spořitelna česká, nejstarší předchůdce České spořitelny. Více než 5,3 milionu klientů potvrzuje České spořitelně to, že je největší bankou na českém trhu, kde má velmi pevné postavení. Česká spořitelna se v roce 2000 stala členem Erste Group, jednoho z předních poskytovatelů finančních služeb ve střední a východní Evropě. Česká spořitelna již vystavila více než 3,2 mil. platebních karet, má síť 651 poboček a provozuje více než 1509 bankomatů a platbomatů. (Česká spořitelna, a. s., 2014)

Česká spořitelna je moderní banka zaměřující se na drobné klienty, malé a střední firmy a na města a obce. Velkou roli hraje také ve financování velkých korporací. (Česká spořitelna, a. s., 2014)

Jelikož tato společnost nezveřejňuje závěrku podle ČÚL, bylo nutné použít k porovnání IFRS a ČÚL dceřinou společnost **Česká spořitelna – penzijní společnost, a. s.**

100% vlastníkem společnosti tohoto penzijního fondu je Česká spořitelna. Hlavní činností je poskytování důchodového spoření ve II. pilíři a doplňkového penzijního spoření ve III.

pilíři penzijního systému. Dále také provozování transformovaného fondu, do něhož patří penzijní připojištění uzavřená před 30. listopadem 2012. Česká spořitelna – penzijní společnost obhospodařuje celkem čtyři důchodové fondy, tři účastnické fondy a jeden transformovaný fond. (Česká spořitelna – penzijní společnost, a. s., 2014)

5.1.2 Československá obchodní banka, a.s.

Československá obchodní banka, a. s. působí jako banka v České republice. V červnu 1999 byla privatizována a jejím většinovým vlastníkem se stala belgická KBC Bank, která je součástí skupiny KBC. V červnu 2000 ČSOB převzala Investiční a poštovní banku. (Československá obchodní banka, a. s., 2014)

ČSOB poskytuje své služby fyzickým osobám, malým a středním podnikům, korporátním a institucionálním klientům. Základními značkami této banky jsou ČSOB, Hypoteční banka, Era a Poštovní spořitelna. Klienti využívají pobočky ČSOB, Era Finančních center a obchodních míst České pošty (Poštovní spořitelna). Do portfolia ČSOB patří financování bydlení, pojistné produkty a penzijní fondy, produkty kolektivního financování a správa aktiv i specializované služby. (Československá obchodní banka, a. s., 2014)

Jelikož tato společnost nevykazuje podle ČÚL, museli jsme použít k porovnání IFRS a ČÚL dceřinou společnost **ČSOB Penzijní společnost, a. s.**

ČSOB Penzijní společnost, a. s. je společnost, která poskytuje důchodové pojištění. Dvěma hlavními produkty jsou důchodové spoření a doplňkové penzijní spoření. Penzijní společnost shromažďuje prostředky účastníků a státu a umísťuje je do účastnických, případně důchodových fondů, kde obhospodařuje majetek těchto fondů a vyplácí dávky, jejichž cílem je doplňkový příjem ve stáří nebo invaliditě. (ČSOB penzijní společnost, a. s., 2014)

5.1.3 Komerční banka, a. s.

Komerční banka, a.s. je mateřskou společností Skupiny KB a je součástí mezinárodní finanční skupiny Société Générale. Komerční banka patří mezi tři největší bankovní instituce v České republice. KB je univerzální bankou se širokou nabídkou služeb v oblasti celého bankovníctví. Společnosti Skupiny Komerční banky nabízejí další služby, například penzijní připojištění, stavební spoření, leasing, faktoring, spotřebitelské úvěry a pojištění. (Komerční banka, a.s., 2013, s. 1)

Jelikož tato společnost nevykazuje podle ČÚL, museli jsme použít k porovnání IFRS a ČÚL dceřinou společnost **KB Penzijní společnost, a. s.**

KB Penzijní společnost, a.s. je společnost, která poskytuje důchodové pojištění. Dvěma hlavními produkty jsou důchodové spoření a doplňkové penzijní spoření.

5.1.4 PPF banka a. s.

PPF banka a.s. (dále jen PPF banka nebo banka) je součástí finanční skupiny PPF. Banka je zaměřena na poskytování finančních, investičních a poradenských služeb vybraným klientům, kteří v rámci svých podnikatelských aktivit často vyžadují individuální přístup k řešení svých potřeb při zachování efektivity poskytovaných služeb. PPF banka se specializuje na poskytování investičních služeb, operace na finančních trzích a korporátní bankovníctví. Klienty PPF banky tvoří především finanční instituce, střední a velké podniky a subjekty komunální sféry. (PPF banka a. s., 2013, s. 3)

Od roku 2011 banka rozvíjí služby privátního bankovníctví pro fyzické osoby včetně Concierge Service. PPF banka též plní funkci centrální treasury banky skupiny PPF. Pro společnost v rámci skupiny PPF provádí mezinárodní platební operace. (PPF banka a. s., 2013, s. 3)

6 ANALÝZA VÝKAZU O FINANČNÍ SITUACI (ROZVAHA)

První rozdíl mezi rozvahou sestavenou podle ČÚL a IFRS nalezneme ve formátování. V IFRS nemá rozvaha přesně daný formát, ale většinou obsahuje dva sloupce. Sloupec netto a také sloupec netto z minulého účetního období. Dále také můžeme vidět, že výkaz o finanční situaci není rozdělen na aktiva a pasiva jako u ČÚL, ale nalezneme zde Aktiva, cizí zdroje a vlastní kapitál.

(mil. Kč)	Poznámka	2012	2011
AKTIVA			
Pokladní hotovost a pohledávky vůči centrálním bankám	15	28 293	46 691
Finanční aktiva k obchodování	16	162 265	176 703
Finanční aktiva vykazovaná v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty	16	7 352	11 021
Realizovatelná finanční aktiva	17	91 904	87 404
Finanční investice držené do splatnosti	17	138 437	139 423
Úvěry a pohledávky	18	479 516	449 291
Přecenění na reálnou hodnotu u portfoliově zajišťovaných položek		1 030	77
Zajišťovací deriváty s kladnou reálnou hodnotou	20	14 453	10 328
Pohledávky ze splatné daně		17	70
Pohledávky z odložené daně	13	88	481
Investice v přidružených společnostech	19	126	1 150
Investice do nemovitostí	21	430	509
Pozemky, budovy a zařízení	22	8 045	8 114
Goodwill a jiná nehmotná aktiva	23	3 093	3 314
Aktiva určená k prodeji	24	85	98
Ostatní aktiva	25	2 040	1 919
Aktiva celkem		937 174	936 593

Obrázek 1 Část konsolidovaného výkazu o finanční situaci (IFRS) společnosti Československá obchodní banka, a. s. (Československá obchodní banka, a. s., 2013, s. 62)

Podle ČÚL má rozvaha pro banky na straně aktiv sloupec pouze netto (podnikatelské subjekty mají na sloupci brutto, korekce a netto) a netto z minulého období. Na straně pasiv nalezneme sloupce netto a netto z minulého období. Česká účetní legislativa stanovuje přesný rozsah, uspořádání a formát rozvahy.

tis. Kč	Bod	31. prosince 2012	31. prosince 2011
Aktiva:			
Pokladní hotovost		57	38
Pohledávky za bankami	3	774 349	430 861
v tom: a) splatné na požádání		774 349	430 861
Pohledávky za nebankovními subjekty	4	34 514	22 649
v tom: a) ostatní pohledávky		34 514	22 649
Dluhové cenné papíry	5	30 886 880	29 794 396
v tom: a) vydané vládními institucemi		25 253 903	23 362 666
b) vydané ostatními osobami		5 632 977	6 431 730
Akcie a podílové listy	5	70 952	350 753
Dlouhodobý nehmotný majetek	6	24 253	11 391
Dlouhodobý hmotný majetek	6	6 788	8 259
z toho: a) pozemky a budovy pro neprovozní činnost		4 500	4 500
b) ostatní		2 288	3 759
Ostatní aktiva	7	318 614	291 892
Náklady a příjmy příštích období	8	192 254	345 524
Aktiva celkem		32 308 661	31 255 736

Obrázek 2 Část rozvahy (ČÚL) společnosti ČSOB Penzijní společnost, a. s., člen skupiny ČSOB (ČSOB Penzijní společnost, a. s., člen skupiny ČSOB, 2013, s. 12)

Na první pohled je rozvaha podle ČÚL mnohem podrobnější než rozvaha podle IFRS. Je to dáno tím, že IFRS požadují, aby informace z jednotlivých položek rozvahy byly více rozepsané v komentáři (příloha). Když porovnáme rozsah komentáře podle IFRS a ČÚL, zjistíme, že komentář podle IFRS je mnohem delší a podrobnější.

6.1 Hmotný majetek

ČÚL

Všechny společnosti používají k určování dlouhodobého hmotného majetku hranici stanovenou zákonem o dani z příjmu, a to 40 tis. korun a jeden rok používání. Majetek vedou v pořizovací ceně snížený o oprávkky. Odpisování je u všech společností rovnoměrné.

IFRS

Hmotný majetek podle IFRS zahrnuje pozemky, stavby a zařízení. Tato aktiva mohou být zařazena, pouze pokud jsou používána déle než rok. Všechny společnosti aktiva oceňují pořizovací hodnotou. Odpisování probíhá rovnoměrnou metodou po celou dobu životnosti aktiva.

6.1.1 Investice do nemovitostí

ČÚL

Česká legislativa tento pojem nezná a veškeré nemovitosti vede v položce dlouhodobý hmotný majetek.

IFRS

Podle IAS 40 - Investice do nemovitostí - se definují investice, které neslouží k vytváření služeb nebo pro administraci, ale jako nemovitosti za účelem příjmu nebo zhodnocení. Investice do nemovitosti vykazuje jednotka jako aktivum v případě, že jednotka získá budoucí ekonomický užitek spojený s investicí do nemovitosti a je možné zjistit pořizovací náklady, které jsou spojené s investicí do nemovitosti. (Dvořáková, 2011, s. 139 - 140)

U vybraných jednotek

Společnosti Československá obchodní banka, a. s. a Česka spořitelna, a. s. vykazují ve výkazu o finanční situaci také investice do nemovitostí. Obě společnosti přeceňují tyto nemovitosti na reálnou hodnotu nemovitosti.

Investice v přidružených společnostech	19	126	1 150
Investice do nemovitostí	21	430	509
Pozemky, budovy a zařízení	22	8 045	8 114

Obrázek 3 Část výkazu o finanční situaci společnosti Československá obchodní banka, a. s. (Československá obchodní banka, a. s., 2013, s. 62)

6.1.2 Hmotná aktiva držená k prodeji

ČÚL

Česká legislativa tento pojem nezná a veškeré nemovitosti vede v položce dlouhodobý hmotný majetek. U této položky bere v potaz to, že nemovitosti, které firma vyrábí (například staví) jsou vykazovány jako zboží.

IFRS

Podle IFRS 5 jsou dlouhodobá aktiva držená k prodeji a ukončované činnosti aktiva, které jednotka drží spíše za účelem prodeje než za účelem používání. Aktiva musí být k dispozici k okamžitému prodeji. Očekává se, že do 1 roku budou prodána. (Jílek a Svobodová, 2012, s. 250-252)

U vybraných účetních jednotek

Tuto položku vykazuje pouze společnost Československá obchodní banka, a. s.

Goodwill a jiná nehmotná aktiva	23	3 093	3 314
Aktiva určená k prodeji	24	85	98
Ostatní aktiva	25	2 040	1 919

Obrázek 4 Část výkazu o finanční situaci společnosti Československá obchodní banka, a. s. (Československá obchodní banka, a. s., 2013, s. 62)

6.2 Nehmotný majetek

ČÚL nemá definici nehmotného majetku, pouze ve vyhláškách nalezneme výčet nehmotného majetku. Při bližším průzkumu nalezneme mezi ČÚL a IFRS rozdíly už při pořízení. Pokud budeme nakupovat nějaké běžné aktivum, například software, tak nerozeznáme rozdíl, protože v obou případech uvedeme aktivum v pořizovací ceně a odpisujeme podle příslušného systému. Ale v případě pořízení například reklamního spotu už nastávají rozdíly. V IFRS tento nehmotný majetek (reklamní spot) nemůže být určen jako nehmotné aktivum, protože nemůžeme určit jeho dostatečný ekonomický užitek. Proto jej vykážeme jako náklad. V případě ČÚL můžeme tento majetek zařadit do nehmotného majetku a odepiso-

vat ho nebo ho zahrnout do nákladů příštího období. (Pricewaterhousecoopers Audit, 2012, s. 39)

U vybraných společností

Všechny uvedené společnosti vykazují nehmotný majetek a také ho rovnoměrně odepisují. Jak bylo uvedeno výše, nehmotná aktiva s určitelnou dobou použitelnosti se odepisují po celou dobu životnosti a zbylá nehmotná aktiva se neodepisují.

Z výkazů jsme se dozvěděli, že Česká spořitelna, a. s., Komerční banka a. s. a Československá obchodní banka, a. s. odepisují software 4 roky. Česka spořitelna také uvádí, že klientelu odepisuje 10-20 let a distribuční síť 5,5 roku.

6.2.1 Goodwill

„Goodwill bývá v rámci standardizace účetních závěrek či v národních úpravách často vyčíslován jako přebytek pořizovacích nákladů nabývané podnikatelské jednotky (nebo fair value nabývané podnikatelské jednotky) nad součtem částek jednotlivých nabytých identifikovatelných aktiv snížených o závazky. Toto je však pouhé vymezení goodwillu algoritmem jeho výpočtu, přičemž z něj není zřejmé, zda je možné goodwill považovat za účetní aktivum.“ (Zelenka, 2006, s. 38)

ČÚL

Podle vyhlášky je Goodwill kladný či záporný rozdíl mezi pořizovací cenou při nákupu a reálnou hodnotou majetku a závazků k okamžiku nabytí.

Goodwill odepisujeme rovnoměrně nejpozději do 60 měsíců od nabytí podniku, jeho části nebo přeměny. Záporný goodwill odepisujeme rovnoměrně nejpozději do 60 měsíců od nabytí podniku, jeho části nebo přeměny. Jednotka se může také rozhodnout, že goodwill bude odepisovat déle než 60 měsíců a toto rozhodnutí musí okomentovat v příloze.

IFRS

Stejně jako česká legislativa i IFRS připouští jedinou možnost vzniku goodwillu, a to pouze koupi jednoho podniku jiným podnikem. Akvizice tak dává kupujícím možnost ocenit veškerý majetek nabývané společnosti, a to i ten, který koupená firma ocenit nemohla.

Goodwill neodepisujeme, pouze jej pravidelně testujeme na snížení hodnoty.

U vybraných společností

Společnost PPF banka a. s. goodwill vůbec nevykazuje. Česká spořitelna, a. s. goodwill zmiňuje jen v příloze, protože je zanedbatelný (samozřejmě je zahrnut v nehmotném majetku). Ostatní dvě sledované banky goodwill vykazují buď samostatně, nebo společně s nehmotným majetkem.

Hmotný majetek	26	7 994	6 934
Goodwill	27	3 752	3 752
Aktiva celkem		786 836	754 810

Obrázek 5 Část výkazu o finanční situaci společnosti Komerční banka, a.s. (Komerční banka, a.s., 2013, s. 96)

Česká spořitelna získala takto velký goodwill při nabytí Modré pyramidy a společnosti SGEF v roce 2010. Každý rok jej pravidelně testuje na snížení hodnoty.

Pozemky, budovy a zařízení	20	3 621	3 557
Goodwill a jiná nehmotná aktiva	21	2 761	2 867
Ostatní aktiva	23	1 331	1 088

Obrázek 6 Část výkazu o finanční situaci společnosti Československá obchodní banka, a. s. (Československá obchodní banka, a. s., 2013, s. 62)

Společnost Československá obchodní banka také testuje goodwill na snížení hodnoty a pravidelně hodnotu goodwill snižuje. Přesné hodnoty se můžeme dočíst v komentáři.

6.3 Pohledávky za bankami

ČÚL

Pohledávka za bankami a družstevními záložkami obsahuje pohledávky za bankami nebo družstevními záložkami. Tyto pohledávky nejčastěji zahrnují běžné účty, termínové vklady, poskytnuté úvěry, ostatní pohledávky, neobchodovatelné dluhové cenné papíry emitované bankami, které nejsou pořízeny se záměrem bezprostředního nebo brzkého prodeje a nejsou oceňovány reálnou hodnotou a opravné položky k těmto pohledávkám. (Česko, 2002a, § 7)

IFRS

V IFRS patří pohledávky mezi finanční nástroje. Podle IAS 32 je finanční nástroj smlouva, podle které vzniká aktivum jedné jednotce a zároveň závazek nebo kapitálový nástroj jednotce druhé. Finanční aktiva se dělí na 4 skupiny. První skupinou jsou peněžní prostředky. Do druhé skupiny zařazujeme smluvní práva na přijetí aktiva nebo peněžní prostředky od jiné jednotky (pohledávky, dlužné cenné papíry). Třetí skupinu zahrnují práva na směnu aktiva nebo závazku s jinou jednotkou za potencionálně výhodných podmínek (deriváty).

Čtvrtou skupinou jsou kapitálové nástroje jiných jednotek (akcie). (Dvořáková, 2011, s. 191)

Podle IAS 39 - Pohledávky, které nejsou určené k obchodování, zařazujeme do kategorie poskytnuté úvěry a pohledávky. Tyto finanční nástroje jsou nederivátová finanční aktiva s pevně stanovenými platbami. Tato aktiva nejsou kótována na aktivním trhu. Pokud jednotka tato aktiva chce prodat okamžitě nebo v blízké budoucnosti, musí je uvést jako aktiva držena k obchodování. (Dvořáková, 2011, s. 195-196; Jílek a Svobodová, 2012, s. 203) Pohledávky za bankami se řadí do této kategorie. IFRS nevyžaduje tuto položku vykazovat samostatně. Pohledávky za bankami mohou být zahrnuty a vykázány jen jako pohledávky, je čistě na jednotce jak tyto položky rozdělí a nazve.

U vybraných účetních jednotek

Pokud se podíváme na tuto položku podle ČÚL uvidíme ji u všech čtyř sledovaných firem a navíc je ještě rozdělena na dvě části a to na pohledávky splatné na požádání a ostatní pohledávky. V příloze poté nalezneme podrobněji rozepsanou tuto položku, většinou nalezneme dělení na termínované vklady, běžné účty a vklady splatné na požádání.

Pohledávky za bankami a za družstevními záložnami	13 957 953	5 510 077
a) splatné na požádání	940 097	421 991
b) ostatní pohledávky	13 017 856	5 088 086

Obrázek 7 Pohledávky za bankami ve výkazu podle ČÚL společnosti Česká spořitelna – Penzijní společnost, a.s. (Česká spořitelna – Penzijní společnost, a.s., 2013, s. 16)

V případě IFRS jsou zahrnuty všechny úvěry a pohledávky za bankami podle IAS 39. Je nutno podotknout, že některé firmy tuto položku vůbec nevykazují a zahrnují ji pod položku úvěry a pohledávky. V komentáři poté rozčlení tyto úvěry a pohledávky podle dlužníků. V komentáři nalezneme podrobnější rozdělení této položky.

V praxi můžeme říci, že tyto položky se podle obou zkoumaných postupů vykazování v některých částech velmi shodují.

Aktiva			
1. Pokladni hotovost, vklady u centrální banky	5	22 501	31 936
2. Pohledávky za bankami	6	65 320	77 433
3. Pohledávky za klienty	7	489 103	483 552

Obrázek 8 Část výkazu o finanční situaci společnosti Česká spořitelna, a.s. (Česká spořitelna, a.s., 2013, s. 65)

(mil. Kč)	2012	2011
Struktura podle kategorie dlužníka		
Veřejná správa	293	265
Neúvěrové instituce	7 675	6 619
Uvěrové instituce	24 461	23 783
Ostatní právnické osoby	158 065	153 980
Soukromé osoby	301 217	277 209

Obrázek 9 Rozdělení úvěrů a pohledávek podle kategorie dlužníka (komentář) společnosti Československá obchodní banka, a. s. (Československá obchodní banka, a. s., 2013, s. 97)

6.4 Rezervy

ČÚL

Rezervy obsahují rezervy na důchody a podobné dluhy, daně a ostatní rezervy, zejména rezervy na restrukturalizaci. (Česko, 2002a, § 22)

Rezerva na důchody a podobné dluhy obsahuje rezervu, pokud účetní jednotka vyplácí zaměstnancům důchody nebo podobné požitky. Penzijní společnosti vykazují rezervu na závazek vyplývající ze smluv o penzijním připojištění. (Česko, 2002a, § 22)

Rezerva na daně obsahuje rezervu, kterou tvoří účetní jednotka k rozvahovému dni nebo k okamžiku, kdy se sestavuje účetní závěrka, předchází-li tento okamžik sestavení účetní závěrky okamžiku stanovení daňové povinnosti. (Česko, 2002a, § 22)

Ostatní rezervy obsahují zpravidla rezervu na restrukturalizaci. Rezervu na restrukturalizaci tvoří jednotka tehdy, kdy závazek k restrukturalizaci je již neodvolatelný. Rezerva na restrukturalizaci může zahrnovat pouze náklady spojené s restrukturalizací. (Česko, 2002a, § 22)

IFRS

Podle IAS 37 – Rezervy – podmíněná aktiva a podmíněné závazky je rezerva závazek s nejistým časovým rozvrhem a hodnotou. IAS 37 uvádí tyto podmínky pro vznik rezerv:

- pokud závazek, který vzniknul v důsledku minulé události, splňuje definici rozkazovaného závazku,
- je pravděpodobné, že dojde k odtoku prostředků, které představují ekonomický prospěch,
- závazek lze ocenit.

(Dvořáková, 2011, s. 225 – 230; Jílek a Svobodová, 2012, s. 191 – 192)

Rezervy se oceňují na základě odtoku peněžních prostředků, které budou nutné na vypořádání příslušného závazku. (Dvořáková, 2011, s. 225 – 230; Jílek a Svobodová, 2012, s. 191 – 192)

Náklady na restrukturalizaci se mohou zaúčtovat pouze v případě, že splňují kritéria pro zaúčtování rezerv. Rezervy na restrukturalizaci zahrnují pouze náklady na přímé výdaje restrukturalizace (tedy nezbytně nutné náklady pro potřeby restrukturalizace a tyto náklady nejsou spojeny s pokračujícími aktivitami jednotky). (Jílek a Svobodová, 2012, s. 193)

U vybraných jednotek

Jednotky, které vykazují podle ČÚL uvádějí rezervy na výplatu penzí. Společnost PPF banka a.s. vykazuje také ostatní rezervy a uvádí, že jsou to rezervy na záruky. ČSOB penzijní fond tvoří také rezervy na nevyčerpanou dovolenou.

tis. Kč	31. prosince 2012	31. prosince 2011
Ostatní rezervy		
Rezerva na penze	2 471	2 036
Rezerva na nevyčerpanou dovolenou	2 601	1 818
Celkem	5 072	3 854

Obrázek 10 Rozepsané rezervy z přílohy společnosti ČSOB penzijní společnost, a. s. (ČSOB penzijní společnost, a. s., 2014)

U společnosti Československá obchodní banka, a. s. vykazuje rezervy převážně na ztráty ze soudních sporů (společnost se účastní několika soudních sporů jako obžalovaný). Tato rezerva je ohodnocena 322 milionů korun a pravděpodobně bude využita v příštích třech letech (od roku 2012). Dále společnost vykazuje rezervy na restrukturalizaci, závazky z nevýhodných smluv a rezervy z úvěrových příslibů a záruk.

(mil. Kč)	Ztráty ze soudních sporů a ostatní	Restrukturalizace	Závazky z nevýhodných smluv	Úvěrové přísliby a záruky (Poznámka: 35)	Celkem
1. leden 2012	588	0	81	389	1 058
Tvorba	7	203	15	75	300
Použití	-151	0	-11	0	-162
Rozpuštění	-118	0	-3	-132	-253
Změna v rámci podnikové kombinace	-2	0	0	0	-2
Amortizace diskontu (Poznámka: 6)	0	0	3	0	3
Kurzový rozdíl	-2	0	0	-7	-9
31. prosinec 2012	322	203	85	325	935

Obrázek 11 Rozdělení rezerv (komentář) společnosti Československá obchodní banka, a. s. (Československá obchodní banka, a. s., 2013, s. 111)

Česká spořitelna, a. s. tvoří rezervy převážně na ztráty ze soudních sporů a rezervy na úvěrová rizika. V ostatních rezervách poté zahrnuje ostatní rezervy a rezervy na nevýhodné smlouvy.

Komerční banka, a. s. tvoří rezervy převážně na smluvní závazky a na úvěrové závazky. Dále také uvádí rezervy na restrukturalizaci.

PPF banka a. s. nevykazuje žádné rezervy ve své konsolidované závěrce podle IFRS.

6.5 Odložená daň

U vybraných společností

Všechny zkoumané společnosti využívající systém ČÚL v rozvaze nevykazují odložený daňový závazek nebo pohledávku. Pouze PPF banka a. s. (ve své individuální závěrce podle ČÚL) uvádí odloženou daňovou pohledávku v ostatních aktivech a odložený daňový závazek v ostatních pasivech. Zbytek společností pouze komentuje odložený daňový závazek nebo pohledávku v příloze.

V případě, že by společnosti vykazovali odloženou daň, v rozvaze by se odložená daňová pohledávka objevila v dlouhodobých pohledávkách v oběžném majetku. Odložený daňový závazek bychom našli v dlouhodobých závazcích v cizích zdrojích.

Všechny zkoumané společnosti kromě PPF banky a. s. vykazují odloženou daňovou pohledávku. PPF banka a. s. vyazuje odložený daňový závazek. Společnosti v příloze uvádí, že odložená daňová pohledávka je vykazována převážně díky nevyužití daňové ztrátě. Společnost PPF banka a. s. uvádí, že odložený daňový závazek vyazuje díky oceňovacím rozdílům z majetku a závazků.

Odložené daňové závazky a pohledávky se skládají z následujících položek:

tis. Kč	2012	2011
Odložené daňové závazky		
Oceňovací rozdíly z majetku a závazků (vykázané v oceňovacích rozdílech ve vlastním kapitálu)	(53 422)	-
Neuhrazené úroky z prodlení	(1 294)	(19 710)
Odložený daňový závazek	(54 716)	(19 710)
Odložené daňové pohledávky		
Oceňovací rozdíly z majetku a závazků (vykázané v oceňovacích rozdílech ve vlastním kapitálu)	2 307	19 987
Ostatní	1 390	4 133
Odložená daňová pohledávka	3 697	24 120
Celkový odložený daňový závazek/pohledávka	(51 019)	4 410

Obrázek 12 Příloha k odložené dani společnosti PPF banka a. s. (PPF banka a. s., 2013, s. 72)

Ve výkazu o finanční situaci dle IFRS všechny společnosti vykazují jak odložený daňový závazek (nachází se v závazcích) tak daňově odloženou pohledávku (nachází se v aktivech). U všech společností dosahuje vyšší hodnoty odložený daňový závazek. Největší vliv na tvorbu tohoto závazku má přecenění realizovatelných aktiv a u Československé obchodní banky, a. s. také přecenění zajišťovacích derivátů.

Pro zajímavost uvedeme skutečnost, že Československá obchodní banka, a. s. vykazuje odložený daňový závazek 2,5 miliardy korun českých (daň splatná 2,45 miliardy Kč) a Komerční banka, a. s. dokonce vykazuje 5,4 miliardy korun českých odložený daňový závazek (daň splatná 2,4 miliardy Kč).

tis. Kč	2012	2011
Odložené daňové pohledávky		
Odložená daňová pohledávka z realizovatelných finančních aktiv	2 307	19 987
Odložená daňová pohledávka ze mzdových nákladů a z nezaplaceného sociálního a zdravotního pojištění	1 390	4 133
Odložené daňové pohledávky	3 697	24 120
Odložené daňové závazky		
Odložený daňový závazek z realizovatelných finančních aktiv	(53 422)	-
Odložený daňový závazek z nezaplaceného úroku z prodlení	(1 294)	(19 710)
Odložené daňové závazky	(54 716)	(19 710)
Celková odložená daňová pohledávka (závazek)	(51 019)	4 410

Obrázek 13 Komentář k odložené dani společnosti PPF banka a. s. (PPF banka a. s., 2013, s. 114)

7 ANALÝZA POLOŽEK VÝKAZU ZISKU A ZTRÁT

Dle IFRS musí společnosti v závěrečné zveřejnit výnosy a náklady ve výkazu o úplném výsledku hospodaření, nebo výkazu o úplném výsledku hospodaření a výkazu zisku a ztrát. Všechny zkoumané společnosti sestavují výkaz podle druhového členění. Pouze společnost PPF banka, a. s. vykazuje jen výkaz o úplném výsledku. Ostatní společnosti uvádějí výkaz zisku a ztrát a výkaz o úplném výsledku.

Všechny skupiny vykazují výsledek za období a úplný výsledek za období. Společnosti Česká spořitelna, Československá obchodní banka a Komerční banka také uvádí, jaký podíl patří mateřské společnosti a jaký nekontrolovaným podílům. Ostatní společnosti tuto skutečnost neuvádí. Dle mého názoru by měli tuto skutečnost uvádět, i když se nekontrolované podíly rovnají nule. U společnosti PPF banka se dá očekávat, že nemá žádné podíly a tedy nemusí toto rozdělení vykazovat. U společnosti Komerční banky se toto rozdělení neuvádí ani v komentáři a dle mého názoru by zde tato skutečnost měla být zmíněna.

(mil. Kč)	Poznámka	2012	2011
Zisk za účetní období		15 281	11 206
Kurzové rozdíly z přepočtu závěrek zahraničních jednotek		-1	1
Čistý zisk ze zajištění peněžních toků		2 449	1 953
Čistý zisk / ztráta z realizovatelných finančních aktiv		3 837	326
Podíl na ostatním úplném výsledku přidružených společností		-188	16
Daň z příjmu vyplývající z ostatního úplného výsledku		-1 027	-528
Ostatní úplný výsledek za účetní období, po zdanění	31	5 070	1 768
Úplný výsledek za účetní období, po zdanění		20 351	12 974
Případající:			
Vlastníkům mateřské společnosti		20 368	12 943
Menšinovým podílům		-17	31

Obrázek 14 Výkaz o úplném výsledku společnosti Československá obchodní banka, a. s. (Československá obchodní banka, a. s., 2013, s. 61)

Společnosti, které vykazují dle ČÚL zveřejňují výkaz zisku a ztrát. Tyto společnosti sestavují výkaz dle požadovaného formátu.

7.1 Náklady

Nákladům se budeme věnovat více dopodrobna, protože zde můžeme nalézt více rozdílů mezi IFRS a ČÚL.

7.1.1 Úrokové náklady

ČÚL

Náklady na úroky a podobné náklady obsahují náklady, které souvisejí zejména s úroky z poskytnutých vkladů a úvěrů bankami, klienty. Účetní jednotka vykazuje naběhlé náklady od okamžiku vypořádání obchodu, většinou za použití úrokové míry, kterou se diskontují očekávané budoucí peněžní toky až do splatnosti. (Česko, 2002, § 44)

IFRS

Tyto náklady vyžadují nárůst současné hodnoty závazku z definovaného požitku. Stanovují se na základě diskontní míry stanovené na začátku období. Vykazují se na aktuální bázi. V případě, že nákladové úroky obsahují slevu, je sleva amortizována pomocí metody efektivní úrokové sazby. (Jílek a Svobodová, 2012, s. 131, PricewaterhouseCoopers Audit, s.r.o., 2009, s. 38)

U vybraných společností

U společností jako jsou banky, můžeme říci, že tyto náklady se zde objevují vždy. Každá banka je vykazuje ve výkazu o úplném výsledku nebo ve výkazu zisku a ztrát. Tyto náklady jsou, na rozdíl od podnikatelů, mnohonásobně vyšší (banky si zpravidla půjčují od centrální banky), ale s 99% nikdy nepřesáhnou úrokové výnosy, což je hlavním příjmem banky. Žádná zkoumaná společnost nevykazuje větší nákladové úroky než úrokové výnosy. Při nahlédnutí do komentáře zjistíme, že největší část nákladových úroků tvoří úroky ze závazků za klienty.

7.1.2 Odpisy

ČÚL

Dle zákona se dlouhodobý majetek odepisuje. Hmotný majetek můžeme odepisovat rovnoměrně nebo zrychleně a nehmotný majetek pouze rovnoměrně. V zákoně také nalezneme koeficienty pro jednotlivé odepisování. (Česko, 1992, § 30, § 32a)

V roce 2010 také zákonodárci umožnili komponentní odepisování. (Česko, 2002b, § 56)

IFRS

Hmotný majetek můžeme odepisovat pomocí tří metod. První metoda je lineární odepisování, druhá metoda se nazývá metoda zmenšujícího se základu a třetí metodou jsou výkonové odpisy. Při lineární metodě se odepisuje konstantně po celou dobu použitelnosti majetku.

Metoda zmenšujícího se základu znamená odpisování se zmenšující se částkou odpisu a metoda výkonových odpisů je metoda, kdy odpisy jsou založeny na očekávaném užití nebo výkonu. Odpisování má co nejlépe odrážet ekonomické užití z aktiva. Jednotka také může používat komponentní odpisování. (Jílek a Svobodová, 2012, s. 112)

Nehmotná aktiva se odepisují po dobu použitelnosti. Pokud tuto dobu nemůžeme určit, tak se tyto aktiva neodepisují. (Jílek a Svobodová, 2012, s. 196)

U vybraných společností

Všechny společnosti odepisují lineární metodou. V komentáři také uvádí, kolik let odepisují aktiva. V případě, že má být aktivum prodáno, je přeřazeno pod aktiva určená k prodeji a tato aktiva se podle IFRS neodepisují. Společnost PPF banka neuvádí odpisy ve výkazu o úplném výsledku ani ve výkazu zisku a ztrát. Tato společnost uvádí odpisy v položce ostatních provozních nákladů, které jsou rozepsány v komentáři.

7.1.3 Kurzové rozdíly

ČÚL

Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví v české měně. V případě, že jsou některé položky vyjádřeny v cizí měně (pohledávky, závazky, cenné papíry, deriváty, atd.), má jednotka povinnost vyjádřit tyto položky v české i cizí měně. Pokud k těmto položkám tvoříme rezervy, technické rezervy nebo opravné položky, má jednotka povinnost vyjádřit i tyto položky v domácí a cizí měně. (Česko, 1991, § 4)

Majetek a závazky vyjádřené v cizí měně účetní jednotka v okamžiku ocenění přepočítá na českou měnu kurzem devizového trhu vyhlášeným Českou národní bankou. Pro účely ocenění může účetní jednotka použít pro přepočet cizí měny na českou měnu pevný kurs. Pevným kurzem se rozumí kurz, který je stanovený vnitřním předpisem účetní jednotky (kurz se stanovuje na základě kursu devizového trhu vyhlášeného Českou národní bankou.) Stanovená doba nesmí přesáhnout účetní období. Toto ustanovení neplatí pro banky, investiční společnosti, obchodníky s cennými papíry, pojišťovny a další subjekty zmíněné v zákoně. (Česko, 1991, § 24)

Kurzové rozdíly vzniklé z přepočtu majetku a závazků vyjádřených v cizí měně na českou měnu se vykazují ve výkazu zisku a ztráty. Kurzové rozdíly vzniklé z přepočtu akcií nebo podílových listů oceňovaných reálnou hodnotou proti účtům nákladů nebo výnosů se vykazují spolu se změnou jejich reálné hodnoty. (Česko, 2002a, § 79)

IFRS

Cílem standardu IAS 21 je úprava komplexní problematiky kurzových rozdílů, jejich účetního zachycení a vykazování. Standard se snaží, aby kurzové rozdíly nezkreslovaly účetní závěrku a také výsledek hospodaření. Základním nástrojem k naplnění cílů tohoto standardu je správná volba funkční měny. Hlavními příčinami vzniku kurzových rozdílů jsou transakce uskutečněné v cizích měnách, dále provozovny nebo dceřiné společnosti v zahraničí a také převod účetních jednotek do jiné měny. (Dvořáková, 2011, s. 64)

IAS 21 rozlišuje ve výkaznictví dva typy měny. První měnou je funkční měna. Tato měna je měna primárního ekonomického prostředí, kde účetní jednotka působí a vyvíjí svou činnost. Tato měna nemusí být totožná s oficiální měnou státu, v němž jednotka podniká. Druhým typem měny je měna vykazovací nebo také prezentační. V této měně jednotka sestavuje a prezentuje účetní závěrku. Standard povoluje, že se funkční a prezentační měny mohou lišit. (Dvořáková, 2011, s. 64-66; Jílek a Svobodová, 2012, s. 137-138)

Kurzový rozdíl je výsledek převodu určitého počtu jednotek jedné měny do jiné měny při různých měnových kurzech. Kurzové rozdíly také vznikají při vypořádání nebo při převodu položek v odlišných měnových kurzech od těch, kterými byly převedeny položky při prvotním zaúčtování během období nebo v předchozích účetních závěrkách. Tyto rozdíly se zaúčtují jako zisk nebo ztráta. (Jílek a Svobodová, 2012, s. 138)

Standard vyžaduje, aby u peněžních položek byl kurzový rozdíl vypořádan zásadně do výsledku hospodaření. Zisk z kurzového rozdílu zahrneme do výnosů (gains) a ztráta z kurzových rozdílů se zahrnuje do nákladů (losses). Tyto položky ovlivňují výsledek hospodaření v období, kdy dochází k vypořádání transakce. U nepeněžních položek může také dojít k tomu, že kurzový rozdíl bude zaúčtován do vlastního kapitálu (přecenění dlouhodobých aktiv na fair value). (Dvořáková, 2011, s. 72 - 73)

V ČÚL se nevyskytuje pojem nepeněžní položky a proto může docházet k rozdílům ve výkazech podle IFRS a ČÚL. (Pricewaterhousecoopers Audit, 2012, s. 26)

U vybraných společností

Komerční banka, a.s. uvádí jako funkční měnu českou korunu. K prvotnímu přepočtu na funkční měnu banky využívá aktuální spotový kurz devizového trhu vyhlášeného Českou národní bankou. Ke dni sestavení závěrky jsou peněžní prostředky a nepeněžní prostředky oceněny reálnou hodnotou přeceněny dle aktuálního spotového kurzu devizového trhu vy-

hlášeného ČNB. Nepeněžní prostředky, které jsou vyjádřené v historických cenách, se oceňují historickým spotovým kurzem devizového trhu vyhlášeného ČNB.

Československá obchodní banka, a.s. uvádí jako funkční měnu primárního ekonomického prostředí, což je Česká republika a Česká republika má primární měnu českou korunu. Jednotka aktiva a závazky přepočítává pomocí kurzu určenému k rozvahovému dni. Nepeněžní prostředky vedené v historických cenách jsou přepočítávány použitím kurzu, který byl k datu uskutečnění. Nepeněžní prostředky vedené v reálné hodnotě jsou ke konci účetního období přepočteny směnným kurzem ke dni, kdy byla hodnota přepočtena.

PPF banka a.s. a Česka spořitelna, a.s. uvádí jako funkční a vykazovací měnu českou korunu. Transakce v cizí měně se prvotně oceňují za použití devizového kurzu stanoveného k datu transakce. Aktiva a závazky peněžní povahy se přepočítávají devizovým kurzem k rozvahovému dni. Aktiva a závazky nepeněžní povahy oceněné historickou cenou se přepočítávají historickým kurzem k datu zúčtování. Společnosti používají kurzy vyhlášené ČNB.

U společností, které vykazují podle ČÚL jsou všechny kurzové rozdíly uvedeny ve výkazu zisků a ztrát.

7.1.4 Náklady na zaměstnanecké požitky

ČÚL

V České republice účetní jednotky většinou zaměstnancům neposkytují penzijní požitky a ostatní poskytnuté požitky jsou zanedbatelné. V ČÚL legislativě není poskytování penzijního požitku daňově zvýhodněno. Ve světě je poskytování těchto požitků běžné a možná se rozšíří i do České republiky. Účetní jednotky mohou v České republice přispívat svým zaměstnancům na důchod prostřednictvím doplňkových důchodových programů (penzijní pojištění). Podniky přispívají do státního důchodového systému a zároveň svým zaměstnancům. (Dvořáková, 2011, s. 242; Pricewaterhousecoopers Audit, 2009, s. 38)

U ostatních požitků (jubilea, odchod do důchodu, atd.) je třeba dle zákona o účetnictví tvořit rezervu. (Pricewaterhousecoopers Audit, 2012, s. 34)

IFRS

IAS 19 - Zaměstnanecké požitky - představuje všechny formy plnění poskytované jednotkou zaměstnancům výměnou za jejich služby. Tento standard rozlišuje pět základních skupin:

1. krátkodobé zaměstnanecké požitky,
2. požitky po skončení pracovního poměru,
3. ostatní dlouhodobé zaměstnanecké požitky,
4. požitky při předčasném ukončení zaměstnaneckého poměru,
5. odměny vázané na vlastní kapitál.

Do krátkodobých zaměstnaneckých požitků můžeme zařadit mzdy, příspěvky na sociální zabezpečení hrazené zaměstnavatelem, placenou roční dovolenou, ubytování, zdravotní péči, služební vozy). (Dvořáková, 2011, s. 239)

Do dlouhodobých zaměstnaneckých požitků patří především požitky po skončení pracovního poměru. Z pravidla jsou to penze vyplácené zaměstnavatelem. K těmto požitkům je třeba tvořit rezervu. Plány zaměstnaneckých požitků po skončení pracovního poměru se člení na plány definovaných příspěvků a plány definovaných požitků. (Dvořáková, 2011, s. 240-241)

U vybraných společností

Československá obchodní banka, a.s. platí některým svým zaměstnancům penzijní připojištění nad rámec sociálního zabezpečení. Při předčasném ukončení pracovního poměru zaměstnanci nad 10 odpracovaných let obdrží odměnu dle počtu odpracovaných let ve společnosti.

Komerční banka, a.s. poskytuje odměny zaměstnancům při odchodu do starobního nebo invalidního důchodu a také poskytuje zaměstnancům penzijní připojištění a kapitálové životní pojištění. V roce 2010 poskytla banka 40 akcií skupiny Société Générale svým zaměstnancům.

Česká spořitelna, a.s. a PPF banka a. s. neuvádí žádné informace o zaměstnaneckých požitcích.

7.2 Výnosy

Dle očekávání všechny společnosti vykazují největší výnosy z úroků (úrokové výnosy). Všechny společnosti mají výnosy dobře rozepsané v komentáři.

Totéž můžeme říci i u společností vykazujících podle ČÚL. V tomto směru nebyly shledány žádné nedostatky.

8 ANALÝZA OSTATNÍCH VÝKAZŮ ÚČETNÍ ZÁVĚRKY

Jednotky mimo rozvahy a výkaz zisku a ztrát sestavují i výkaz o změnách ve vlastním kapitálu a výkaz o peněžních tocích. Poslední částí výkazu je příloha (komentář), kde se zobrazují nebo rozvádějí skutečnosti, které nejsou obsaženy v předchozích výkazech.

8.1 Výkaz o změnách kapitálu

ČÚL

Pro jednotky je sestavování výkazu o změnách vlastního kapitálu dobrovolné, pokud není v zákoně řečeno jinak. V případě, že jednotka musí ověřovat závěrku auditorem, je povinná sestavit tento výkaz. (Česko, 1991, § 18)

U bank je tomu jinak. Ve vyhlášce je přímo stanoveno, že musejí sestavovat výkaz o změnách kapitálu.

IFRS

Podle IAS 1 - Prezentace účetní závěrky - je sestavování tohoto výkazu povinné. Výkaz musí obsahovat některé povinné náležitosti, jako jsou změny každé položky kapitálu, retrospektivní pohled, celkový úplný výsledek za období. (Jílek a Svobodová, 2012, s. 84)

U vybraných společností

Všechny společnosti ve svých závěrkách sestavují výkaz o změnách vlastního kapitálu. Podle obou účetních systémů mají povinné tento výkaz sestavovat.

Dvě dceřiné společnosti (Penzijní společnosti ČSOB a Komerční banky) v roce 2012 navýšovali základní kapitál. Tato skutečnost se neprojeví ve výkazu dle IFRS matky, protože tam se nachází pouze změna kapitálu mateřské společnosti.

Zůstatek k 31. prosinci 2011	200 000
Navýšení základního kapitálu	100 000
Navýšení rezervního fondu a ostatních fondů	0
Zisk převedený na účty účastníků	0
Příděl do fondů	0
Ostatní použití fondů	0
Výplata dividend	0
Pohyby oceňovacích rozdílů	0
Zisk roku 2012	0
Zůstatek k 31. prosinci 2012	300 000

Obrázek 15 Část výkazu o změnách vlastního kapitálu (ČÚL) KB Penzijní společnost, a.s. (KB Penzijní společnost, a.s., 2013, s. 19)

Zůstatek k 31. prosinci 2011	19 005
Vlastní akcie, ostatní	0
Výplata dividend	0
Transakce s vlastníky	0
Zisk za účetní období	0
Ostatní úplný výsledek za účetní období, po odečtení daně	0
Úplný výsledek za účetní období	0
Zůstatek k 31. prosinci 2012	19 005

Obrázek 16 Část výkazu o změnách vlastního kapitálu (IFRS) Komerční Banka, a.s. (Komerční Banka, a.s., 2013, s. 97)

Obrázek z výkazu KB penzijního fondu je vykazován v tisících a obrázek z výkazu Komerční banky je v miliónech korun.

Všechny společnosti mají rostoucí trend změn kapitálu. Je to způsobeno částečně držením nerozděleného zisku a také přeceňováním.

8.2 Výkaz peněžních toků (Cash-flow)

ČÚL

V ČÚL není výkaz o peněžních tocích povinný. Tento výkaz můžeme sestavit přímou nebo nepřímou metodou. Cash-flow sestavujeme z provozní, investiční a finanční činnosti.

IFRS

Výkaz o peněžních tocích upravuje standard IAS 7 a jednotky mají povinnost ho sestavovat. Stejně jako v ČÚL je výkaz o peněžních tocích tvořen přímou nebo nepřímou metodou a obsahuje provozní, investiční a finanční část. Tento standard doporučuje, aby peněžní toky byly vykazovány přímou metodou. (Jílek a Svobodová, 2012, s. 90-92)

U vybraných společností

Ani jedna společnost zkoumaná v této práci nevykázala tento výkaz podle české účetní legislativy.

Všechny společnosti tvoří tento výkaz podle IFRS nepřímou metodou.

8.3 Příloha (Komentář)

ČÚL

Příloha zahrnuje základní informace o společnosti a to údaje o vzniku, hlavní předmět podnikání, sídlo společnosti, akcionáře nebo vlastníky společnosti, členy orgánů společ-

nosti (např. valné hromady). Dále také obsahuje účetní postupy využívané společnostmi (rozpoznávání majetku, odpisy, oceňování položek, atd.). Jednotka také nesmí zapomenout, že musí zmínit změny účetních postupů. V neposlední řadě slouží příloha ke komentáři a hlubšímu rozebírání výkazů v závěrce.

Účetní závěrka je vždy podepsána jednateli společnosti.

Toto vše se nachází v přílohách našich zkoumaných společností. U některých se ještě objevuje správa o spřízněných osobách a vzájemných vztazích.

IFRS

Komentář dle IFRS neobsahuje totožné věci jako příloha dle ČÚL. Prvním rozdílem je to, že se v komentáři uvádějí informace a novelizace IFRS, které jednotka používá. Převážně se zde objevují změny v IFRS 7,10 a 13, dále také změny v IAS 1 a 12.

V případě, že komentář (IFRS) a přílohu (ČÚL) postavíme vedle sebe, zjistíme, že komentář je mnohem rozsáhlejší a podrobnější než příloha. Důvodem je, že v IFRS nemusíme vykazovat všechny informace ve výkazech, ale pouze ty důležité a předmětné. Nevýznamné položky uvedeme v komentáři.

Například u společnosti Komerční banka má příloha 74 stran. Její dceřiná společnost, která vykazuje podle ČÚL má v příloze pouze 23 stran. Toto je nádherný příklad rozsáhlosti komentářů v těchto dvou účetních systémech.

9 ZHODNOCENÍ A DOPORUČENÍ PRO SPOLEČNOSTI

Česká spořitelna, a. s.

Ze čtyř zkoumaných firem je závěrka této společnosti nejhůře zpracována. Graficky i koncepčně je závěrka v pořádku, ale technické zpracování je oproti ostatním společnostem nedostačující. Jako největší nedostatek shledávám to, že chybí odkazy na kapitoly. Tato skutečnost velmi ztěžuje práci se samotným dokumentem.

Bohužel samotná společnost nevykazuje dle ČÚL, proto jsem na porovnání zvolil dceřinou společnost. Závěrka dceřiné společnosti splňuje všechny důležité náležitosti. Tato závěrka je tvořena graficky stejně jako závěrka matky.

Členění výkazů je velmi podrobné a přehledné. Jedinou skutečnost, kterou společnost neuvádí, jsou zaměstnanecké požitky.

U dceřiné společnosti, která sestavuje závěrku dle ČÚL není poskytnut výkaz o peněžních tocích. Uvedení tohoto výkazu není povinné. Tato závěrka je ověřená auditorem a ten neměl výhrady k jejímu sestavení.

Společnosti bych doporučil, aby uváděla i závěrku dle ČÚL. V dnešní době kvalitních informačních systémů, nemůže být časově náročné a nákladné sestavení této závěrky. Dále bych doporučil, aby společnost poskytovala svým zaměstnancům zaměstnanecké požitky.

Československá obchodní banka, a. s.

Graficky, koncepčně i technicky je závěrka velmi dobře zpracovaná. Členění výkazů je velmi podrobné, přehledné a uspořádané.

Bohužel samotná společnost nevykazuje dle ČÚL, proto jsem na porovnání zvolil dceřinou společnost. Závěrka dceřiné společnosti splňuje všechny důležité náležitosti. Tato závěrka je tvořena graficky stejně jako závěrka matky. U dceřiné společnosti, která sestavuje závěrku dle ČÚL není poskytnut výkaz o peněžních tocích. Uvedení tohoto výkazu není povinné. Tato závěrka je ověřená auditorem a ten neměl výhrady k jejímu sestavení.

Jako jedna ze dvou společností tato banka poskytuje svým zaměstnancům zaměstnané požitky ve formě penzijního připojištění.

Společnosti bych doporučil, aby uváděla i závěrku dle ČÚL. V dnešní době kvalitních informačních systémů, nemůže být časově náročné a nákladné sestavení této závěrky.

Komerční banka, a. s.

Závěrka této banky je nejlepší závěrka, se kterou jsem pracoval v této práci. Zpracování je přehledné a srozumitelné, koncepčně, graficky a technicky bez mých výhrad. Banka zveřejňuje svou závěrku i v anglickém jazyce, což hodnotím velmi kladně.

Banka bohužel nevykazuje dle ČÚL, proto jsem pro porovnání v této práci zvolil dceřinou společnost, která je zahrnuta v konsolidaci. U dceřiné společnosti, která sestavuje závěrku dle ČÚL není poskytnut výkaz o peněžních tocích. Uvedení tohoto výkazu není povinné. Tato závěrka je ověřená auditorem a ten neměl výhrady k jejímu sestavení.

Tak jako Československá obchodní banka tak i Komerční banka svým zaměstnancům poskytuje zaměstnanecké požitky ve formě penzijního připojištění a kapitálového životního pojištění. Dále také poskytuje akci skupiny, ve které působí.

Společnosti bych doporučil, aby uváděla i závěrku dle ČÚL. V dnešní době kvalitních informačních systémů, nemůže být časově náročné a nákladné sestavení této závěrky.

PPF banka a. s.

Se závěrkou společnosti PPF banka a. s. se mi pracovalo velmi dobře, protože je to jediná banka, která uvádí závěrku dle ČÚL a IFRS. Grafické zpracování není moc dobré a čtenářům s menším problémem vnímání barev může dělat problém čtení zeleného písma. Závěrka je velmi dobře koncepčně i technicky zpracována a čitateli se v ní dobře pracuje a orientuje. Tento dokument splňuje všechny požadavky na vykazování podle obou zkoumaných účetních systémů, tyto požadavky byly ověřeny nezávislým auditorem.

Pouze tato banka používá pouze výkaz o úplném výsledku hospodaření a nerozděluje tento výkaz na výkaz zisku a ztráty a výkaz o úplném výsledku hospodaření. V části závěrky, která je sestavena dle ČÚL není poskytnut výkaz o peněžních tocích. Uvedení tohoto výkazu není povinné. Tato závěrka je ověřená auditorem a ten neměl výhrady k jejímu sestavení.

Závěrka této banky není tak obsáhlá a podrobná jako u ostatních zkoumaných společností a to je asi největším nedostatkem této závěrky.

Dle mého názoru jsou závěrky společností uvedených v této práci kvalitně zpracované a uživateli poskytují spoustu důležitých informací. Hlavním důvodem takto kvalitně sestavených závěrek je to, že společnosti jsou obchodovatelné na burze cenných papírů a musejí

zveřejňovat závěrky s požadovanými informacemi. Při hledání závěrek pro účely této práce jsem narazil na množství společností, které nemají tak kvalitně zpracované závěrky a především tyto společnosti nevykazují dle ČÚL.

ZÁVĚR

Hlavním cílem této práce bylo analyzovat rozdíly ve vykazování podle české účetní legislativy a mezinárodních standardů účetního výkaznictví a také analyzovat výkazy vybraných společností.

Mezi mezinárodními standardy účetního výkaznictví a českou účetní legislativou jsou nemalé rozdíly ve vykazování účetních položek. Prvním zásadním rozdílem je to, že mezinárodní standardy účetního výkaznictví jsou založeny na principech a česká účetní legislativa je ukotvena na pravidlech a předpisech. Dalším rozdílem je zaměření daného systému. IFRS se zaměřuje na výsledek a je na jednotce, jaký postup pro jeho získání zvolí. ČÚL se zaměřuje především na samotné účtování účetních položek. Postup při získání tohoto výsledku je přesně dán legislativou.

Mezinárodní standardy účetního výkaznictví mají nejzákladnější pojmy zařazeny do koncepčního rámce. Výkazy nemají přesný formát a společnosti je sestavují dle vlastního uvážení. Systém pouze uvádí příklady formátu daných výkazů. Komentář v tomto účetním systému je mnohonásobně obsáhlejší oproti komentáři dle ČÚL, protože v hlavních výkazech nemusejí být uvedeny všechny skutečnosti. Při oceňování majetku nemusejí společnosti ponechávat majetek v historických pořizovacích cenách a mohou je přecenit na reálnou hodnotu.

U české účetní legislativy je největším nedostatkem to, že nejsou definovány některé základní pojmy. Cílem účetní závěrky není výpovědní hodnota, ale slouží spíše k výpočtu daně z příjmu a ne přímo k vyobrazení finanční situace podniku. Některé výkazy (rozvaha a výkaz zisku a ztrát) mají danou přesnou formu. To usnadňuje orientaci ve výkazech. Příloha není zdaleka tak obsáhlá jako u mezinárodních standardů účetního výkaznictví.

Společnosti, které působí v České republice a musejí vykazovat dle IFRS sice nechtějí vykazovat dle ČÚL, ale musejí, protože český účetní systém se používá pro výpočet daně z příjmu. V případě, že by česká legislativa povolila uznání výsledku hospodaření dle IFRS přešlo by tak na IFRS mnohem více společností.

V obou zkoumaných účetních systémech nalezneme chyby, ale jelikož IFRS tvoří široká odborná veřejnost, což u české legislativy není, měla by se česká legislativa co nejvíce přiblížit IFRS. V posledních letech k tomu dochází hlavně díky harmonizaci účetnictví v České republice.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1.] BOHUŠOVÁ, Hana, 2008. *Harmonizace účetnictví a aplikace IAS/IFRS: vybrané IAS/IFRS v podmínkách českých podniků*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 307 s. ISBN 978-80-7357-366-9.
- [2.] ČESKÁ SPOŘITELNA - PENZIJNÍ SPOLEČNOST, a.s., 2013. *Výroční zpráva 2012*. [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl?subjektId=isor%3a22254&dokumentId=B+2927%2fSL51%40MSPH&klic=isqhqs>
- [3.] ČESKÁ SPOŘITELNA, a.s., 2013. *Výroční zpráva 2012*. [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl?subjektId=isor%3a20524&dokumentId=B+1171%2fSL132%40MSPH&klic=8jai09>
- [4.] ČESKO, 2002b. Vyhláška č. 500 ze dne 6. listopadu 2002, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=54043&fulltext=&nr=500~2F2002&part=&name=&rpp=100#local-content>
- [5.] ČESKO, 2002a. Vyhláška č. 501 ze dne 6. listopadu 2002, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou bankami a jinými finančními institucemi. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2002/vyhlaska-c-501-2002-sb-3442#Pozn>
- [6.] ČESKO, 1991. Zákon č. 563 ze dne 12. prosince 1991 o účetnictví. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Uplne_zneni_zakona_563_1991_s_vyznaceni_m_zmen_podle_zakona_239_2012.pdf
- [7.] ČESKO, 1992. Zákon č. 593 ze dne 20. listopadu 1992 o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=0&idBiblio=40382&fulltext=&nr=593&part=&name=&rpp=15#local-content>

- [8.] ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÍ BANKA, a. s., 2013. *Výroční zpráva 2012*. [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl?subjektId=isor%3a224224&dokumentId=BXXXVI+46%2fSL120%40MSPH&klic=szjods>
- [9.] Český účetní standard pro podnikatele č. 019 Náklady a výnosy, 1998 - 2013. *Business.center.cz* [online]. [cit. 2013-04-30]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/finance/ucetnictvi/ceske-ucetni-standardy/podnikatele/019.aspx>
- [10.] ČSOB PENZIJNÍ SPOLEČNOST, a. s., člen skupiny ČSOB, 2013. *Výroční zpráva 2012*. [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl?subjektId=isor%3a22139&dokumentId=B+2809%2fSL125%40MSPH&klic=uo8cxu>
- [11.] DVOŘÁKOVÁ, Dana, 2011. *Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS*. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Brno: Computer Press, xi, 327 s. ISBN 978-80-251-3652-2.
- [12.] CHASEN, Emily, 2014. *The Wall Street Journal: SEC's New Strategic Plan Backs Away From IFRS* [online]. [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://http://mobile.blogs.wsj.com/cfo/2014/02/04/secs-new-strategic-plan-backs-away-from-ifrs/>
- [13.] JÍLEK, Josef a Jitka SVOBODOVÁ, 2011-2013. *Účetnictví podle mezinárodních standardů účetního výkaznictví 2013* Praha: Grada.
- [14.] JÍLEK, Josef a Jitka SVOBODOVÁ, 2011-2012. *Účetnictví podle mezinárodních standardů účetního výkaznictví 2012* Praha: Grada.
- [15.] KB PENZIJNÍ SPOLEČNOST, a.s., 2013. *Výroční zpráva 2012*. [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl?subjektId=isor%3a22194&dokumentId=B+2865%2fSL44%40MSPH&klic=e69wal>
- [16.] KOMERČNÍ BANKA, a.s., 2013. *Výroční zpráva 2012*. [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl?subjektId=isor%3a20712&dokumentId=B+1360%2fSL149%40MSPH&klic=1b14b4>

- [17.] KOVANICOVÁ, Dana, 2005. *Finanční účetnictví: světový koncept : IFRS/IAS*. Vyd. 5., aktualiz. Praha: Polygon, 526 s. ISBN 8072731297.
- [18.] KOVANICOVÁ, Dana, 2004. *Jak porozumět světovým, evropským, českým účetním výkazům*. 1. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 284 s. ISBN 8072730959.
- [19.] KOVANICOVÁ, Dana, 1993-2012. *Abeceda účetních znalostí pro každého*. Praha: Trizonia.
- [20.] KRUPOVÁ, Lenka, 2009. *IFRS: mezinárodní standardy účetního výkaznictví : [aplikace v podnikové praxi : stav k 1.1.2009]*. Vyd. 1. Praha: VOX, iv, 804 s. ISBN 978-80-86324-76-0.
- [21.] LANDA, Martin, 2008. *Základy účetnictví*. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 254 s. ISBN 978-80-87071-86-1.
- [22.] MACKANZIE, Bruce, Danie COETSEE, Tapiwa NJIKIZANA, CHAMBOKO, Blaise COLYVAS a Brandon HANEKOM, 2013. *Wiley 2013: interpretation and application of international financial reporting standards*. HOBOKEN: JOHN WILEY. ISBN 978-111-8277-270.
- [23.] MLÁDEK, Robert, 2005. *Světové účetnictví: IFRS, US GAAP*. 3. aktualiz. a přeprac. vyd. Praha: Linde, 415 s. ISBN 8072015192.
- [24.] O společnosti ČSOB. ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÍ BANKA, a.s., 2014. *ČSOB - Úvodní stránka* [online]. [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <http://www.csas.cz/banka/nav/o-nas/profil-ceske-sporitelny-d00014413>
- [25.] PASEKOVÁ, Marie, 2012. *Implementace IFRS do malých a středních podniků*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 183 s. ISBN 978-80-7357-866-4.
- [26.] PASEKOVÁ, Marie, 2007. *Mezinárodní standardy účetního výkaznictví IAS/IFRS: studijní pomůcka pro distanční studium*. Vyd. 2., upr. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 229 s. ISBN 978-80-7318-626-5.
- [27.] PPF BANKA A.S., 2013. *Výroční zpráva 2012*. [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <http://www.ppfbanka.cz/cz/servis-pro-investory-a-analytiky/vyrocnizpravy.html?year=2012>
- [28.] PRICEWATERHOUSECOOPERS AUDIT, s.r.o., 2009. *IFRS a české účetní předpisy: podobnosti a rozdíly* [online]. [cit. 2014-02-18]. Dostupné z: http://www.pwc.com/cs_CZ/cz/ucetnictvi/ifrs-publikace/ifrs-a-cz-gaap-podobnosti-rozdily.pdf

- [29.] PRICEWATERHOUSECOOPERS AUDIT, s.r.o., 2012. *Kapesní poradce IFRS a rozdíly proti českému účetnictví* [online]. [cit. 2014-03-04]. Dostupné z: <http://www.pwc.com/cz/cs/ucetnictvi/ifrs-publikace/ifrs-pocket-guide-cz-gaap-rozdily-2013.pdf>
- [30.] Profil České spořitelny. ČESKÁ SPOŘITELNA, a.s., 2014. *Osobní finance - Česká spořitelna* [online]. [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <http://www.csas.cz/banka/nav/o-nas/profil-ceske-sporitelny-d00014413>
- [31.] Profil společnosti. ČESKA SPOŘITELNA - PENZIJNÍ SPOLEČNOST, a.s., 2014. *Česká spořitelna - Penzijní společnost* [online]. [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: http://www.ceskapenzijni.cz/pfcs/content/inet/pfcs/cs/sc_6235.xml
- [32.] Profil společnosti. ČSOB PENZIJNÍ SPOLEČNOST, a. s., člen skupiny ČSOB, 2014. *ČSOB Penzijní společnost, a. s.* [online]. 2014 [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <http://www.csob-penze.cz/profil-spolecnosti>
- [33.] SEDLÁČEK, Jaroslav, 2004. *Účetnictví podnikatelů po vstupu do Evropské unie*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, xi, 272 s. ISBN 8071798592. Česko. Zákon č. 563 ze dne 12. prosince 1991 o účetnictví. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1991. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=39611&nr=563~2F1991&rpp=15#local-content>
- [34.] ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ, 2013. *Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví*. 1. vyd. Praha: Grada, 264 s. ISBN 978-80-247-4702-6.
- [35.] ZELENKA, Vladimír, 2006. *Goodwill: principy vykazování v podniku*. Vyd. 1. Praha: Ekopress, 232 s. ISBN 80-86929-22-1.

ZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČNB	Česká národní banka
ČÚL	Česká účetní legislativa.
FASB	Financial Accounting Standards Board.
IAS	International Accounting Standards.
IASB	International Accounting Standards Board.
IASC	International Accounting Standards Committee.
IASCF	International Accounting Standard Committee Foundation.
IFRIC	International Financial Reporting Interpretations Committee.
IFRS	International Financial Reporting Standards.
SEC	Securities and Exchange Commission.
SIC	Standing Interpretations Committee.
US GAAP	United States Generally Accepted Accounting Principles.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Část konsolidovaného výkazu o finanční situaci (IFRS) společnosti Československá obchodní banka, a. s. (Československá obchodní banka, a. s., 2013, s. 62).....	38
Obrázek 2 Část rozvahy (ČÚL) společnosti ČSOB Penzijní společnost, a. s., člen skupiny ČSOB (ČSOB Penzijní společnost, a. s., člen skupiny ČSOB, 2013, s. 12).....	38
Obrázek 3 Část výkazu o finanční situaci společnosti Československá obchodní banka, a. s. (Československá obchodní banka, a. s., 2013, s. 62)	40
Obrázek 4 Část výkazu o finanční situaci společnosti Československá obchodní banka, a. s. (Československá obchodní banka, a. s., 2013, s. 62)	40
Obrázek 5 Část výkazu o finanční situaci společnosti Komerční banka, a.s. (Komerční banka, a.s., 2013, s. 96).....	42
Obrázek 6 Část výkazu o finanční situaci společnosti Československá obchodní banka, a. s. (Československá obchodní banka, a. s., 2013, s. 62)	42
Obrázek 7 Pohledávky za bankami ve výkazu podle ČÚL společnosti Česká spořitelna – Penzijní společnost, a.s. (Česká spořitelna – Penzijní společnost, a.s., 2013, s. 16).....	43
Obrázek 8 Část výkazu o finanční situaci společnosti Česká spořitelna, a.s. (Česká spořitelna, a.s., 2013, s. 65).....	43
Obrázek 9 Rozdělení úvěrů a pohledávek podle kategorie dlužníka (komentář) společnosti Československá obchodní banka, a. s. (Československá obchodní banka, a. s., 2013, s. 97)	44
Obrázek 10 Rozepsané rezervy z přílohy společnosti ČSOB penzijní společnost, a. s. (ČSOB penzijní společnost, a. s., 2014).....	45
Obrázek 11 Rozdělení rezerv (komentář) společnosti Československá obchodní banka, a. s. (Československá obchodní banka, a. s., 2013, s. 111)	45
Obrázek 12 Příloha k odložené dani společnosti PPF banka a. s. (PPF banka a. s., 2013, s. 72).....	46
Obrázek 13 Komentář k odložené dani společnosti PPF banka a. s. (PPF banka a. s., 2013, s. 114).....	47
Obrázek 14 Výkaz o úplném výsledku společnosti Československá obchodní banka, a. s. (Československá obchodní banka, a. s., 2013, s. 61).....	48

Obrázek 15 Část výkazu o změnách vlastního kapitálu (ČÚL) KB Penzijní společnost, a.s. (KB Penzijní společnost, a.s., 2013, s. 19).....	54
Obrázek 16 Část výkazu o změnách vlastního kapitálu (IFRS) Komerční Banka, a.s. (Komerční Banka, a.s., 2013, s. 97)	55

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Seznam platných standardů IAS/IFRS

Příloha P II: Seznam platných interpretací SIC/IFR

PŘÍLOHA P I: SEZNAM PLATNÝCH IAS/IFRS

#	Název	#	Název
IAS 1	Prezentace účetní závěrky	IAS 26	Konsolidovaná a separátní účetní závěrka
IAS 2	Zásoby	IAS 27	Separátní účetní závěrky – nové znění plné varianty
IAS 7	Výkaz peněžních toků	IAS 28	Investice do přidružených jednotek a společných jednotek – nové znění plné varianty
IAS 8	Účetní pravidla, změny v účetních odhadech a chyby	IAS 29	Vykazování v hyperinflačních ekonomikách
IAS 10	Události po rozvahovém dni	IAS 31	Podíly na společném podnikání
IAS 11	Smlouvy o zhotovení	IAS 32	Finanční nástroje: prezentace
IAS 12	Daně ze zisku	IAS 33	Zisk na akcii
IAS 16	Pozemky, budovy a zařízení	IAS 34	Mezitímní účetní výkaznictví
IAS 17	Leasingy	IAS 36	Zhodnocení aktiv
IAS 18	Výnosy	IAS 37	Rezervy, podmíněná aktiva a podmíněné závazky
IAS 19	Zaměstnanecké požitky	IAS 38	Nehmotná aktiva
IAS 20	Účtování státních dotací a zveřejňování státní podpory	IAS 39	Finanční nástroje: účtování a ocenění
IAS 21	Dopady změn měnových kurzů	IAS 40	Investiční nemovitosti
IAS 23	Výpůjční náklady	IAS 41	Zemědělství
IAS 24	Zveřejňování a vykazování penzijních plánů		

(Jílek a Svobodová, 2012, s. 5-6)

#	Název	#	Název
IFRS 1	První přijetí mezinárodních standardů účetního výkaznictví	IFRS 8	Provozní segmenty
IFRS 2	Úhrady vázané na akcie	IFRS 9	Finanční nástroje
IFRS 3	Podnikové kombinace	IFRS 10	Konsolidované účetní závěrky
IFRS 4	Pojistné smlouvy	IFRS 11	Společná ustanovení
IFRS 5	Dlouhodobá aktiva držená k prodeji a ukončené činnosti	IFRS 12	Zveřejnění podílu v jiných jednotkách
IFRS 6	Průzkum a vyhodnocení nerostných zdrojů	IFRS 13	Ocenění reálnou hodnotou
IFRS 7	Finanční nástroje: zveřejňování		

(Jílek a Svobodová, 2012, s. 5-6)

PŘÍLOHA P II: SEZNAM PLATNÝCH INTERPRETACÍ SIC/IFRIC

#	Název	#	Název
SIC 7	Zavedení eura	SIC 25	Daně ze zisku - změny v daňovém statutu jednotky nebo jejích akcionářů
SIC 10	Státní podpora - bez specifické vazby k provozním činnostem	SIC 27	Hodnocení podstaty transakcí obsahujících právní formu leasingu
SIC 12	Konsolidace - jednotky zvláštního určení	SIC 29	Smlouvy o licencích na služby: zveřejňování
SIC 13	Společně kontrolované jednotky - nepeněžní vklady spoluvlastníků	SIC 31	Výnosy - barterové transakce zahrnující reklamní služby
SIC 15	Operační leasingy - pobídky	SIC 32	Nehmotná aktiva - náklady na webové stránky
SIC 21	Daně ze zisku - zpětná ziskatelnost přeceněných neodepsaných aktiv		

(Jílek a Svobodová, 2012, s. 6)

#	Název	#	Název
IFRIC 1	Změny v existujících ukončeních provozu, uvedených do původního stavu a obdobných závazcích	IFRIC 12	Smlouvy o poskytování licencí na služby
IFRIC 2	Členské podíly v družstevních jednotkách a podobné nástroje	IFRIC 13	Zákaznické věrnostní programy
IFRIC 4	Určení, zda smlouva obsahuje leasing	IFRIC 14	IAS 19 - Omezení aktiv z definovaných požitků, požadavky na minimální financování a jejich vzájemný vztah
IFRIC 5	Práva a podíly ve fondech vytvořených pro ukončení provozu, uvedení do původního stavu a ekologickou likvidaci	IFRIC 15	Dohody o výstavbě nemovitostí
IFRIC 6	Závazky vzniklé z působení na specifickém trhu – elektrický a elektronický odpad	IFRIC 16	Zajištění čisté investice do zahraniční jednotky
IFRIC 7	Použití metody přepracování podle IAS 29	IFRIC 17	Rozdělení nepeněžních aktiv vlastníkům
IFRIC 8	Rozsah působnosti IFRS 2	IFRIC 18	Převody aktiv od zákazníků
IFRIC 9	Přehodnocení vložených derivátů	IFRIC 19	Vypořádání finančních závazků kapitálovými nástroji
IFRIC 10	Mezitímní účetní výkaznictví a znehodnocení	IFRIC 20	Náklady na skrývku v produkční fázi povrchové těžby

(Jílek a Svobodová, 2012, s. 6-7)